# ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
## pro základní vzdělávání

**verze 3**

ZŠ POLABINY

Platnost od 1. 9. 2022

## ZÁKLADNÍ ŠKOLA, PARDUBICE – POLABINY, DRUŽSTEVNÍ 305

# Obsah:

1 Charakteristika školy ... - 4 -
1.1 Velikost a úplnost školy ... - 4 -
1.2 Materiální, hygienické, organizační a jiné podmínky pro uskutečňování ŠVP ... - 4 -
1.3 Charakteristika učitelského sboru ... - 4 -
1.4 Dlouhodobé projekty ... - 4 -
1.5 Charakteristika žáků ... - 5 -
1.6 Rada žáků ... - 5 -
1.7 Spolupráce se zákonnými zástupci ... - 5 -
1.8 Spolupráce se školním psychologem ... - 6 -
1.9 Partneři školy ... - 6 -
1.10 Vlastní hodnocení školy ... - 7 -
2 Charakteristika ŠVP ... - 8 -
2.1 Zaměření školy ... - 8 -
2.2 Výchovné a vzdělávací strategie ... - 9 -
2.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ... - 12 -
2.3.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními ... - 12 -
2.3.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole ... - 13 -
2.3.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními ... - 13 -
2.3.4 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných ... - 14 -
2.3.5 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole ... - 14 -
2.3.6 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole ... - 14 -
2.4 Začlenění průřezových témat ... - 15 -
2.5 Profil absolventa ... - 16 -
3 Učební plán ... - 17 -
3.1 Tabulace učebního plánu ... - 17 -
4 Učební osnovy ... - 23 -
4.1 I.stupeň ... - 23 -
4.1.1 Český jazyk a literatura ... - 23 -
4.1.2 Cizí jazyk ... - 25 -
4.1.3 Matematika ... - 27 -
4.1.4 Informatika ... - 29 -
4.1.5 Člověk a jeho svět ... - 31 -
4.1.6 Hudební výchova ... - 35 -
4.1.7 Výtvarná výchova ... - 37 -
4.1.8 Tělesná výchova ... - 39 -
4.1.9 Pracovní činnosti ... - 41 -
4.2 II. stupeň ... - 43 -
4.2.1 Český jazyk a literatura ... - 43 -
4.2.2 Anglický jazyk ... - 45 -
4.2.3 Matematika ... - 47 -
4.2.4 Informatika ... - 50 -
4.2.5 Informatika (rozšířená výuka) ... - 52 -
4.2.6 Dějepis ... - 54 -
4.2.7 Občanská výchova ... - 56 -
4.2.8 Fyzika ... - 58 -
4.2.9 Základy přírodních věd ... - 60 -
4.2.10 Chemie ... - 62 -
4.2.11 Přírodopis, Ekologický přírodopis ... - 64 -
4.2.12 Zeměpis ... - 67 -

4.2.13 Hudební výchova ..... - 69 -
4.2.14 Výtvarná výchova ..... - 71 -
4.2.15 Výchova ke zdraví ..... - 73 -
4.2.16 Tělesná výchova ..... - 75 -
4.2.17 Pracovní činnosti ..... - 77 -
4.2.18 Svět práce ..... - 80 -
4.2.19 Další cizí jazyk ..... - 82 -
4.2.19.1 Německý jazyk ..... - 82 -
4.2.19.2 Francouzský jazyk ..... - 84 -
4.2.19.3 Ruský jazyk ..... - 86 -
4.2.19.4 Španělský jazyk ..... - 88 -
4.2.19.5 Český jazyk - další cizí jazyk (připraveno do nového ŠVP)..... - 90 -
5 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků ..... - 92 -
6 Přílohy školního vzdělávacího programu: ..... - 93 -

Identifikační údaje

## Název školního vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

**Údaje o škole:**

**Název školy:**
Základní škola Pardubice-Polabiny, Družstevní 305

**Adresa školy:**
Družstevní 305, Pardubice, 530 09 www.zspolabiny1.cz

**Ředitel školy:**
Mgr. Jarmila Křivková e-mail: jarmila.krivkova@zspolabiny1.cz
reditelna@zspolabiny1.cz

**Zástupce ředitele:**
Mgr. Štěpánka Poláková e-mail: stepanka.polakova@zspolabiny1.cz
Mgr. Jana Lokvencová jana.lokvencova@zspolabiny1.cz

**Koordinátor ŠVP:**
Mgr. Lenka Antošková e-mail: lenka.antoskova@zspolabiny1.cz
Mgr. Jana Suková e-mail: jana.sukova@zspolabiny1.cz

**Kontakty:**
telefon:+420 466 401 885
web:http://www.zspolabiny1.cz
e-mail: info@zspolabiny1.cz

Právní forma: příspěvková organizace
IČO: 48161292
IZO: 048161292
REDIZO: 600 096 211

## Zřizovatel školy:

Statutární město Pardubice
Pernštýnské náměstí 1
530 21
IČO: 00274046
telefon: +420 466 859 111
http://www.mmp.cz/

**Platnost dokumentu:** od 1. 9. 2016
**ŠVP byl schválen školskou radou dne:** 5.10.2016
Třetí verze schválena Školskou radou 26. 9. 2024

.....
Mgr. Jarmila Křivková
ředitel školy

razítko školy

# 1 Charakteristika školy

## 1.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola Pardubice-Polabiny, Družstevní 305 je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním i druhém stupni je zpravidla po dvou až třech třídách v ročníku. Kapacita školy je 800 žáků, optimální kapacita je 500–600 žáků. V posledních letech je naplněnost okolo 700 žáků.

Podmínky školy - jedná se o velkou školu na okraji sídliště Polabiny, v klidné části města, která je obklopena velkou zahradou s arboretem. Škola se nachází v dosahu MHD a meziměstských autobusových linek. Pod frekventovanou silnicí vede bezpečný podchod. Školu tvoří šest samostatných pavilónů, které jsou spojeny zastřešenými pergolami, velké nádvoří, školní hřiště a zahrádka pro školní družinu. Rozlehlý oplocený areál s travnatými plochami a dřevinami slouží při výuce i k relaxaci žáků.

## 1.2 Materiální, hygienické, organizační a jiné podmínky pro uskutečňování ŠVP

Při vytváření podmínek na škole zvažujeme

- Potřeby žáků a učitelů
- Kvalitu, funkčnost a estetičnost prostředí ve škole
- Optimalizaci sociálních vztahů
- Vytváření přátelského prostředí, podmínek pro zdravé učení a posilování vzájemné úcty
- Efektivitu vzdělávání žáků a dosahování osobního maxima každého žáka
- Vhodný režim vyučování respektující hygienu učení a věk žáků
- Realizaci zájmových činností
- Spolupráci se všemi účastníky a partnery vzdělávacího a výchovného procesu.

## 1.3 Charakteristika učitelského sboru

Složení pedagogického sboru je dlouhodobě stabilní. Žákům i rodičům je na škole k dispozici školní preventista sociálně patologických jevů, kvalifikovaná výchovná poradkyně a poradkyně pro kariérní růst. Škola má vlastní dva školní psychology, kteří jsou k dispozici žákům, rodičům i všem zaměstnancům školy.

Všichni pedagogové mají potřebné vzdělání pro výkon své funkce.

Na škole využíváme i asistenty pedagoga, kteří pomáhají při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

## 1.4 Dlouhodobé projekty

Žáci školy se v průběhu roku účastní výukových programů v Ekocentru Paleta.

Minimálně čtyřikrát ročně pořádáme společně se SRPDŠ sběrové ráno (sběr starého papíru), do kterého se zapojuje většina žáků školy i velká část rodičů. V průběhu celého

školního roku probíhá i soutěž ve sběru plastových lahví a sběr použitých baterií. Dále děti sbírají kaštany, žaludy a pomerančovou kůru.

Velké množství akcí pořádá školní družina (večer duchů – Halloween, karneval, ohňostroj, kulturní akademie, Den dětí, Příměstský tábor…). Na většinu těchto akcí mají přístup děti a rodiče i z jiných škol. Mikulášská nadílka zahajuje předvánoční čas. Zpravidla ve druhé prosincové sobotě probíhá ve školní jídelně Vánoční salon, kde si děti vyrábějí různé vánoční ozdoby a seznamují se s některými vánočními zvyky.

V měsíci dubnu pořádáme Den Země, jehož program je zaměřen na ekologické aktivity. Probíhá ve všech ročnících i ve školní družině. Na 1. stupni jsou aktivity rozděleny následovně – 1. ročníky – sázení stromu, 2. ročníky – dopis Zemi, 3. ročníky – orientační běh v areálu školy s plněním úkolů, 4. ročníky – práce s odpadovým materiálem, 5. ročníky – výroba papíru. Na 2. stupni se v ekologických činnostech pokračuje. V 6. ročníku žáci zpracovávají téma Les, v 7. ročníku téma Voda, v 8. ročníku téma Člověk a zdraví a v 9. ročníku téma Životní prostředí kolem nás.

V měsíci dubnu je ještě pořádán Týden zdraví, kdy se žáci učí základům první pomoci, absolvují přednášky o zdravé výživě, o nebezpečí kouření a konzumaci návykových látek, o nebezpečí AIDS a civilizačních chorob, seznamují se s prací Tyflocentra, Domu na půl cesty a Domu světla. Velkou oblibu žákům přináší i účast v projektu Battelfield.

Mezi již tradiční akce patří Loučení se školním rokem, které probíhá vždy na konci června na školním hřišti. Na pódiu se představí žáci i profesionální umělci, uskuteční se zde rozloučení se žáky devátých ročníků a celá akce je zakončena živým koncertem.

Třídní kolektivy také pravidelně vyjíždějí na školy v přírodě, zotavovací pobyty a to i na 2. stupni, na vícedenní výlety a exkurze. Žáci 7. ročníků se pravidelně účastní lyžařského výcviku., žáci 6. ročníků adaptačního kurzu. Tyto akce mohou probíhat i o víkendech, státních svátcích, významných dnech a prázdninách.

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolní (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

## 1.5 Charakteristika žáků

Převážnou většinu žáků školy tvoří děti z okolních sídlišť Cihelna, Stavařov, Polabiny a Trnová. Díky dobré dopravní dostupnosti k nám dojíždějí i žáci z okolních obcí, kteří jsou již od 1. 9. 2021 pro naši školu spádoví, dojíždějí ale i nespádoví žáci.

## 1.6 Rada žáků

Žáci se podílejí na řízení školy prostřednictvím rady žáků, kde dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy, navrhují a sami organizují své vlastní projekty. Rada žáků se schází 1x měsíčně s vedením školy. Dva žáci (zástupci školy) docházejí i do Dětského parlamentu, který je zřízen Magistrátem města Pardubice.

## 1.7 Spolupráce se zákonnými zástupci

Škola je otevřena zákonným zástupcům a usiluje o jejich spolupráci a aktivní zapojení do školního dění. Zákonní zástupci mají možnost, po předchozí domluvě, kdykoli navštívit vyučování nebo si v případě potřeby domluvit konzultaci s vyučujícím. Škola může

poskytovat i školní poradenství pro zákonné zástupce žáků ve výchovných otázkách, otázkách učení žáků, včetně problematiky podpůrných opatření.

Třídní učitelé na I. stupni pořádají ukázkové hodiny a třídní učitelky Montessori tříd pravidelně organizují vzdělávací akce pro zákonné zástupce žáků. Školní flétnový a pěvecký soubor Pardubická hříbata koncertuje pro žáky i zákonné zástupce na půdě školy a několikrát ročně se svým vystoupením navštěvují i domov důchodců. Ve spolupráci se sdružením rodičů pořádáme každoročně společenský večer, populární Mikulášskou nadílku a Vánoční salon.

### Informovanost zákonných zástupců o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Zákonní zástupci jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně a na pravidelných třídních schůzkách, v případě potřeby na mimořádných konzultacích. Mají možnost se prostřednictvím www stránek školy pravidelně seznamovat s děním na škole. Zde jsou umístěny informace o učebních plánech, rozvrzích tříd a pedagogů, termínech konzultací výchovné poradkyně a školního psychologa, jídelním lístku a aktuálním dění ve škole. Prostřednictvím elektronické pošty se mohou zákonní zástupci se svými dotazy a připomínkami obracet přímo na učitele. O důležitých akcích školy jsou zákonní zástupci informování prostřednictvím hromadných e-mailů. O studijních výsledcích svých dětí jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím elektronické žákovské knížky a přes informační kanál Bakaláři Komens.

Dobrá komunikace se zákonnými zástupci je jedním z hlavních cílů školy a má na škole dlouholetou tradici. Na škole pracuje i Rada rodičů, ve které jsou zástupci jednotlivých tříd. Je to orgán, který se podílí na chodu školy a je přínosem pro dobrou vzájemnou komunikaci. Schází se 4x ročně s vedením školy, zpravidla před třídními schůzkami. Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je právě vtažení zákonných zástupců do procesu vzdělávání svých dětí a toho není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout.

### Školská rada

Na škole pracuje šestičlenná Školská rada, která plní funkce dané platnou legislativou. Poslední volby proběhly na jaře 2021.

## 1.8 Spolupráce se školním psychologem

Ve škole v rámci školního poradenského pracoviště působí školní psychologové a zajišťují práci s třídními kolektivy, a to tak, že se podílí na preventivních aktivitách a sociálně psychologickém výcviku třídních kolektivů, preventivně provádí skupinovou diagnostiku tříd (sociometrická šetření) a vstupují opakovaně do tříd v případě potřebné krizové intervence.

## 1.9 Partneři školy

Škola úzce spolupracuje s Pedagogicko - psychologickou poradnou v Pardubicích, zřizovatelem a Odborem sociálních věcí Magistrátu města Pardubic.

Dále se nám osvědčila spolupráce s Městským úřadem obvodu Polabiny 1, který přispívá na několik školních akcí (Dětský den, Loučení se školním rokem, Svátek duchů, …).

Dobrá je spolupráce školy s Univerzitou Pardubice, jejíž studenti ve škole absolvují pravidelné praxe. Jedná se především o studenty anglického jazyka.

V rámci prevence sociálně patologických jevů se nám osvědčila spolupráce s Městskou policií Pardubice, se SZŠ Černá za Bory a s pardubickým Tyflocentrem.

## 1.10 Vlastní hodnocení školy

Pokud má ve škole dojít k zefektivnění procesu vzdělávání, pak škola nutně musí věnovat velkou pozornost právě procesu autoevaluace vzdělávacího procesu jako celku. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluačních činností. Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu – tj. zjištění přinášející informace o tom, jak funguje školní vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího procesu. Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě prostého posouzení pracovníky školy. Například při pravidelných řízených rozhovorech pracovníků s vedením školy, skupinových diskuzích. Jiné aspekty hodnocení školy budou sledovány na základě shromažďování žákovských prací, dotazníků zadávaných žákům, rodičům, ale i pedagogickým pracovníkům, celostátní testování žáků.

Jedním z nejvýznamnějších aspektů práce školy, který se zároveň obtížně hodnotí, je kvalita výuky. K jejímu posouzení slouží úspěšnost žáků v soutěžích, úspěšnost při přijímacím řízení na střední školy, úspěšnost v testech atp.

Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinělé hospitace, ale i o informace, jak učitelé výuku plánují, jaké si stanovují výukové cíle, jak vyhodnocují jejich naplnění a jak vedou žáky v procesu vzdělávání.

Škola využívá ve svém procesu autoevaluace standardizovaných testů Kalibro, Scio a případně dalších testování organizovaných MŠMT či ČŠI.

# 2 Charakteristika ŠVP

Vzdělávací program naší školy vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, ze zkušeností a možností pedagogického sboru. Vzdělávací program se snaží zohledňovat oprávněné požadavky rodičů našich žáků a klade důraz na principy humanistické pedagogiky.

Školní vzdělávací program pro školní družinu je uveden v příloze č.4

## 2.1 Zaměření školy

Každá škola má některá specifika a klade důraz na některé oblasti výchovy a vzdělávání, které ji odlišují od ostatních škol.

V naší škole chceme dát šanci k co nejlepšímu vzdělání všem žákům, žákům nadaným, mimořádně nadaným i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Všem chceme umožnit „být úspěšný“.

Ve výchově a vzdělávání se zaměřujeme především na oblast informatiky, výuku cizích jazyků, vzájemných vztahů mezi dětmi a mezi dětmi a dospělými. Vedeme děti k šetrnému chování vůči okolí a zdravému životnímu stylu.

**Jednacím a vzdělávacím jazykem naší školy je český jazyk.**

**Chceme být školou, která své žáky připravuje pro život:**

- učíme všechny žáky takovým dovednostem, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně klademe důraz na encyklopedické poznatky a více se zaměřujeme na praktické dovednosti,
- zavádíme do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme všechny žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci,
- připravujeme všechny žáky pro život ve sjednocené Evropské unii, a proto klademe důraz na výuku cizích jazyků (především anglického jazyka),
- vedeme všechny žáky k zodpovědné volbě povolání,
- připravujeme všechny žáky pro život v technicky vyspělé společnosti, a proto klademe důraz na smysluplné využívání komunikačních a informačních technologií, seznamujeme je s novinkami v této oblasti. Ve výuce všech předmětů podporujeme využívání moderních technologií,
- vedeme všechny žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu. „Pravidla jsou od toho, aby se dodržovala, nikoliv porušovala“,
- vedeme všechny žáky k vzájemné toleranci a respektování práv druhých,
- vedeme všechny žáky ke zdravému životnímu stylu, k péči o zdraví své i druhých,
- vedeme všechny žáky k ohleduplnému chování vůči životnímu prostředí

**Chceme být školou pro všechny žáky:**

- věnujeme se všem žákům, nadaným, mimořádně nadaným i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

- klademe důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi),
- podporujeme nejen intelektuální nadání, ale i žáky i s nadáním, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.,
- staráme se o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a nevydělujeme je do samostatných skupin,
- všem žákům nabízíme účast v různých akcích a soutěžích, kde mají možnost rozvíjet své nadání,
- vytváříme podmínky pro mimoškolní aktivity všech žáků,
- seznamujeme všechny žáky s odlišnostmi jednotlivých národů a národností, jsme nesmiřitelní vůči všem projevům rasismu

## 2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

„Ze školy by měl mladý člověk vycházet jako
harmonická osobnost, ne jako specialista."
Albert Einstein

Z výše uvedeného citátu je zřejmé, že na naší škole volíme společné postupy, metody a formy práce, které vedou k rozvoji harmonické osobnosti, k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí všech žáků. Jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni. Cesty směřující k realizaci priorit školy a k daným klíčovým kompetencím lze nalézt v níže uvedené charakteristice.

**a) Kompetence k učení (vést všechny žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení)**

- přistupujeme individuálně ke každému žáku, k jeho případným problémům a potřebám
- zadáváme problémové úkoly, vedeme žáky k samostatnému řešení a vyhledávání informací
- využíváme i práci s chybou
- umožňujeme žákům přicházet s vlastními nápady a realizovat je (referáty, pokusy,…)
- převážně na 2. stupni využíváme u žáků různé formy samostudia
- vedeme žáky ke čtení s porozuměním
- zadáváním projektů a miniprojektů vedeme žáky k uvědomění si mezipředmětových vztahů a souvislostí
- zapojujeme děti do vědomostních soutěží
- u žáků rozvíjíme schopnost sebehodnocení

**b) Kompetence k řešení problému (podněcovat všechny žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)**

- u žáků rozvíjíme učení v souvislostech, podporujeme i více možných cest řešení problému, pokud vedou ke stejnému cíli
- propojujeme výuku s každodenním životem řešením praktických problémů
- propojujeme výuku s praxí, využíváme přednášky, besedy, atd.
- žákům předkládáme úkoly, jejichž řešení vyžaduje samostatné vyhledávání a zpracování informací

- k řešení problémů v jednotlivých předmětech využíváme i skupinové práce žáků
- při zodpovědnosti za věci třídy, někdy i školy přenášíme zodpovědnost na zástupce žáků, popř. celé žákovské kolektivy (úprava tříd, organizace volného času na výletech a školách v přírodě, organizace soutěží,…)

**c) Kompetence komunikativní (vést všechny žáky k všestranné a účinné komunikaci)**

- rozvíjíme dostatečný prostor pro vyjádření a obhájení myšlenek žáků
- vedeme žáky ke kultivovanému, výstižnému a logickému formulování svého názoru
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách mezi spolužáky, mezi třídami, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učíme žáky naslouchat jiným, diskutovat, obhájit vhodnou formou svůj názor, argumentovat, tvořivě se zapojovat do společenského dění ve škole i mimo ni (využíváme sociální hry, dramatizaci, modelové situace, řešíme spory mezi žáky, snažíme se předcházet šikaně)

**d) Kompetence sociální a personální (rozvíjet u všech žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých)**

- vytváříme pozitivní třídní a školní klima
- zařazujeme do výuky kooperativní činnosti – práci ve dvojicích a skupinách
- zařazení do skupin obměňujeme, učíme žáky přijímat při týmové práci různé role
- vedeme žáky ke vzájemnému respektování
- vytváříme projekty a miniprojekty pro skupiny žáků
- společně se žáky sestavujeme pravidla pro práci v týmu, vedeme je k jejich respektování
- využíváme také dramatickou výchovu, besedy a sociální hry, výlety, školy v přírodě a lyžařské výcviky
- umožňujeme žákům objevovat v sobě kladné stránky své osobnosti, podporujeme rozvoj jejich schopností a nadání, využíváme chvály
- o sociálních dovednostech hovoříme s rodiči
- integrujeme zahraniční i tělesně postižené žáky

**e) Kompetence občanské (připravovat všechny žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti)**

- seznamujeme žáky s jejich právy, odpovědností a povinnostmi
- posilujeme a rozvíjíme právní vědomí žáků jako budoucích občanů (modelové situace, miniprojekty, projekty, samostatné úkoly)
- vedeme žáky k respektování národních, kulturních a historických tradic (využíváme převážně hodin dějepisu a občanské výchovy)
- vedeme žáky být platnými členy kolektivu
- vedeme žáky k ochraně životního prostředí, k šetrnému chování k přírodě v areálu školy, v místě bydliště … apod. Využíváme hlavně přírodovědné pokusy a projekty – Den Země … apod.
- spolupracujeme i s jinými pardubickými základními i mateřskými školami
- vedeme žáky k nutnosti chránit své zdraví a zdraví ostatních lidí

**f) Kompetence pracovní (pomáhat všem žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci)**

- rozvíjíme je převážně formou projektů, miniprojektů, skupinové a individuální práce
- dbáme na bezpečné a účinné používání materiálů, nástrojů a vybavení

- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce, k plnění závazků a povinností
- připravujeme žáky k adaptaci na nové nebo změněné pracovní podmínky
- učíme žáky organizovat si vlastní práci s využitím nejvhodnějších pracovních postupů
- vedeme žáky k sebehodnocení a sebekritice
- k pracovní činnosti žáků přistupujeme nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví ostatních
- seznamujeme žáky s nabídkou na trhu práce

**g) Kompetence digitální (pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií pří práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života)**

- vedeme žáky k běžnému používání digitálních zařízení, k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti.
- učíme žáky získávat, vyhledávat a kriticky posuzovat data, informace a digitální obsah, k tomu volit vhodné postupy, způsoby a prostředky
- vedeme žáky ke schopnostem vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat formáty a vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků.
- připravujeme žáky na využívání digitálních technologií k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění práce a zkvalitnění výsledků práce
- žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi a kriticky hodnotí jejich přínosy. Chápe rizika jejich využívání
- učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné i duševní zdraví i zdraví všech ostatních.

# Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (§ 16dst.1 školského zákona) . Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

## 2.2.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků dané školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům bude zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého

vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga .

### 2.2.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

V ŠVP stanovíme:

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP;
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP.

V ŠVP případně stanovíme:

- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.)
- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jakými jsou například: dělení a spojování hodin, prodloužení základního vzdělávání na 10 let, odlišná délka vyučovacích hodin
- učební osnovy předmětů speciálně pedagogické péče.

Příklady konkrétních zaměření předmětů speciálně pedagogické péče jsou uvedeny v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Osnovy předmětů speciálně pedagogické péče jsou v ŠVP vytvářeny podle specifik obtíží žáků, škola dodržuje nejvyšší počet povinných vyučovacích hodin, případně využívá jejich dělení.

### 2.2.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků zabezpečíme (případně umožníme):

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky – v případě

potřeby, kdy jsou žákovi doporučena ŠPZ podpůrná opatření a zákonný zástupce s nimi souhlasí, využíváme časovou dotaci danou disponibilními hodinami k realizaci předmětu speciálně pedagogické péče.
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při tvorbě podpůrného opatření, popř. individuálního vzdělávacího plánu zabezpečíme na základě doporučení SPC či PPP výuku podle minimálních výstupů daných RVP ZV
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)

## 2.2.4 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

## 2.2.5 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.
Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.
Pro podporu nadání a mimořádného nadání využíváme podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

## 2.2.6 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.
V ŠVP stanovíme:
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

V ŠVP případně stanovíme:

- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky
- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.)
- specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:
- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

## Seznam použitých zkratek a vysvětlení pojmů v kapitole 2.3. a 2.4

| | |
|---|---|
| PLPP | plán pedagogické podpory |
| ŠPZ | školské poradenské zařízení |
| SPC | speciální pedagogické centrum |
| PPP | pedagogicko-psychologická poradna |
| IVP | individuální vzdělávací plán |
| RVP ZV | rámcový vzdělávací plán pro základní vzdělávání |
| RVP ZŠS | rámcový vzdělávací plán pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami |
| ŠVP | školní vzdělávací program |

Speciálně pedagogická intervence – zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblost logopedických potíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.
Pedagogická intervence – vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku.

## 2.3 Začlenění průřezových témat

Viz příloha č.1

## 2.4 Profil absolventa

Absolvent naší školy by měl být sociálně zralý jedinec schopný soužití s ostatními lidmi, který respektuje ostatní a přitom umí uplatňovat a prosazovat sám sebe, své vědomosti a dovednosti. Měl by cítit odpovědnost za své jednání i výsledky své práce, za své zdraví i za stav světa kolem sebe. Měl by si být vědom toho, že získané vědomosti nejsou konečné a že po celý život je bude muset systematicky doplňovat.

# 3 Učební plán

## 3.1 Tabulace učebního plánu

### I. stupeň:

| Vzdělávací oblast | Minimální počet | Reálný počet | Z toho disponibilní | Vzdělávací předmět | První ročník | Druhý ročník | Třetí ročník | Čtvrtý ročník | Pátý ročník |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Jazyk a jazyková komunikace** | 33 | 42 | 9 | Český jazyk a literatura | 9 | 9 | 9 | 8 | 7 |
| | 9 | 11 | 2 | Cizí jazyk | 1 | 1 | 3 | 3 | 3 |
| **Matematika** | 20 | 24 | 4 | Matematika | 4 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| **Informační a komunikační technologie** | 2 | 2 | 0 | Informatika a výpočetní technika | 0 | 0 | 0 | 1 | 1 |
| **Člověk a jeho svět** | 11 | 12 | 1 | Prvouka | 1 | 2 | 2 | 0 | 0 |
| | | | | Přírodověda | 0 | 0 | 0 | 1 | 2 |
| | | | | Vlastivěda | 0 | 0 | 0 | 2 | 2 |
| **Umění a kultura** | 12 | 12 | 0 | Hudební výchova | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| | | | | Výtvarná výchova | 1 | 1 | 1 | 2 | 2 |
| **Člověk a zdraví** | 10 | 10 | 0 | Tělesná výchova | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| **Člověk a svět práce** | 5 | 5 | 0 | Pracovní činnosti | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Celkem** | 102 | 118 | 16 | | 20 | 22 | 24 | 26 | 26 |
| **Minimální počet hodin v ročníku** | | | | | 18 | 18 | 22 | 22 | 22 |
| **Maximální počet hodin v ročníku** | | | | | 22 | 22 | 26 | 26 | 26 |

118 hodin je daný počet hodin pro 1. stupeň
týdenní rozmezí hodin 1. – 2. ročník – 18–22
týdenní rozmezí hodin 3. – 5. ročník – 22–26

**Poznámky k tabulce učebního plánu na 1. stupni**

- 118 vyučovacích hodin na 1. stupni je rozděleno následovně: 1. ročník – 20 hodin, 2. ročník – 22 hodiny, 3. ročník – 24 hodiny, 4. ročník – 26 hodin, a 5. ročník – 26 hodin.
- Na 1. stupni je rozděleno celkem 16 disponibilních hodin. Jsou použity pro posílení výuky v hodinách českého a anglického jazyka, matematiky, ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět.
- Od 1. ročníku (od šk. roku 2010/11) se žáci se souhlasem rodičů učí anglický jazyk. V prvním a druhém ročníku jednu hodinu týdně, od třetího ročníku po 3 hodinách, při počtu 25 žáků ve třídě se třídy dělí na méně početné skupiny.
- Ve 4. ročníku od školního roku 2022/2023 zařazen nový předmět informatika k posílení znalostí a dovedností žáků při práci s počítačem.
- Další dělení probíhá u žáků v 1. – 3. ročníku v jedné hodině českého jazyka pro efektivnější výuku, individuální přístup a procvičování probraného učiva. Žákům ale nevzniknou další hodiny nad jejich týdenní časovou dotaci. Stále budou mít daný počet hodin a v dělené hodině se bude vzdělávat pouze jedna polovička třídy.

- Na 1. stupni je časová dotace pro vzdělávací oblast Člověk a jeho svět ve vzdělávacích oborech rozdělena v jednotlivých ročnících následovně: prvouka – 1-2-2-0-0, přírodověda 0-0-0-1-2 a vlastivěda 0-0-0-2-2 s přihlédnutím na množství učiva v uvedených ročnících a vzdělávacích předmětech.
- Výuka plavání a bruslení je na prvním stupni zařazena v rámci tělesné výchovy jako rozšiřující učivo. Její realizace je závislá na zájmu dětí a rodičů. Pokud se výuka plavání a bruslení uskuteční, dochází k dočasné změně rozvrhu.

## II. stupeň:

## Učební plán – klasické třídy

| Vzdělávací oblast | Minimální počet | Reálný počet | Z toho dispon. | Vzdělávací předmět | Šestý ročník | Sedmý ročník | Osmý ročník | Devátý ročník |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Jazyk a jazyková komunikace** | **15** | **19** | **4** | Český jazyk a literatura | 5 | 4 | 5 | 5 |
| | **12** | **12** | **0** | Cizí jazyk | 3 | 3 | 3 | 3 |
| | **6** | **6** | **0** | Další cizí jazyk | 0 | 2 | 2 | 2 |
| **Matematika** | **15** | **19** | **4** | Matematika | 5 | 4 | 5 | 5 |
| **Informační a komunikační technologie** | **4** | **4** | **0** | Informatika a výpočetní technika | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Člověk a společnost** | **10** | **8** | **0** | Dějepis | 2 | 2 | 2 | 2 |
| | | **4** | **0** | Občanská výchova | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Člověk a příroda** | **20** | **6** | **0** | Fyzika | 0 | 2 | 2 | 2 |
| | | **2** | **2** | Základy přírodních věd | 2 | 0 | 0 | 0 |
| | | **4** | **0** | Chemie | 0 | 0 | 2 | 2 |
| | | **5** | **2** | Přírodopis | 1 | 2 | 2 | 0 |
| | | **2** | **1** | Ekologický přírodopis | 0 | 0 | 0 | 2 |
| | | **7** | **1** | Zeměpis | 2 | 2 | 2 | 1 |
| **Umění a kultura** | **9** | **4** | **0** | Hudební výchova | 1 | 1 | 1 | 1 |
| | | **6** | **1** | Výtvarná výchova | 2 | 2 | 1 | 1 |
| **Člověk a zdraví** | **10** | **3** | **0** | Výchova ke zdraví | 1 | 1 | 1 | 0 |
| | | **8** | **1** | Tělesná výchova | 2 | 2 | 2 | 2 |
| **Člověk a svět práce** | **3** | **2** | **0** | Pracovní činnosti | 1 | 1 | 0 | 0 |
| | | **1** | **0** | Svět práce | 0 | 0 | 0 | 1 |
| **Celkem** | **104** | **122** | **16** | | 29 | 30 | 32 | 31 |

122 hodin je daný počet hodin pro 2. stupeň
týdenní rozmezí hodin 6. – 7. ročník – 28 – 30
týdenní rozmezí hodin 8. – 9. ročník – 30 – 32

## Učební plán - rozšířená výuka informatiky

| Vzdělávací oblast | Minimální počet | Reálný počet | Z toho dispon. | Vzdělávací obor | Šestý ročník | Sedmý ročník | Osmý ročník | Devátý ročník |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Jazyk a jazyková komunikace** | **15** | **16** | **1** | Český jazyk a literatura | 4 | 4 | 4 | 4 |
| | **12** | **12** | **0** | Cizí jazyk | 3 | 3 | 3 | 3 |
| | **6** | **6** | **0** | Další cizí jazyk | 0 | 2 | 2 | 2 |
| **Matematika** | **15** | **17** | **2** | Matematika | 5 | 4 | 4 | 4 |
| **Informační a komunikační technologie** | **1** | **10** | **9** | Informatika a výpočetní technika | 2 | 2 | 3 | 3 |
| **Člověk a společnost** | **11** | **8** | **1** | Dějepis | 2 | 2 | 2 | 2 |
| | | **4** | **0** | Občanská výchova | 1 | 1 | 1 | 1 |
| **Člověk a příroda** | **21** | **5** | **0** | Fyzika | 0 | 2 | 2 | 2 |
| | | **2** | **2** | Základy přírodních věd | 2 | 0 | 0 | 0 |
| | | **4** | **0** | Chemie | 0 | 0 | 2 | 2 |
| | | **6** | **1** | Přírodopis | 2 | 1 | 2 | 0 |
| | | **2** | **1** | Ekologický přírodopis | 0 | 0 | 0 | 2 |
| | | **6** | **0** | Zeměpis | 1 | 2 | 2 | 1 |
| **Umění a kultura** | **10** | **4** | **0** | Hudební výchova | 1 | 1 | 1 | 1 |
| | | **6** | **0** | Výtvarná výchova | 2 | 2 | 1 | 1 |
| **Člověk a zdraví** | **10** | **3** | **1** | Výchova ke zdraví | 1 | 1 | 1 | 0 |
| | | **8** | **0** | Tělesná výchova | 2 | 2 | 2 | 2 |
| **Člověk a svět práce** | **3** | **2** | **0** | Pracovní činnosti | 1 | 1 | 0 | 0 |
| | | **1** | **0** | Svět práce | 0 | 0 | 0 | 1 |
| **Celkem** | **104** | **122** | **18** | | 29 | 30 | 32 | 31 |

122 hodin je daný počet hodin pro 2. stupeň
týdenní rozmezí hodin 6. – 7. ročník – 28 – 30
týdenní rozmezí hodin 8. – 9. ročník – 30 – 32

**Poznámky k tabulce učebního plánu na 2. stupni**

- Daných 122 vyučovacích hodin na 2. stupni je rozděleno takto: 6. ročník – 29 hodin, 7. ročník – 30 hodin, 8. ročník – 32 hodin a 9. ročník – 31 hodin.
- Hodinová dotace předmětu český jazyk a literatura je posílena čtyřmi disponibilními hodinami (celkem 19 hodin). Ve třídě s rozšířenou výukou informatiky a výpočetní techniky o jednu disponibilní hodinu na 16 hodin.
- Hodinová dotace předmětu matematika byla také posílena čtyřmi disponibilními hodinami (celkem 19 hodin). Ve třídě s rozšířenou výukou informatiky a výpočetní techniky jednou disponibilní hodinou na 16 hodin.
- Cizí jazyk zůstává na doporučené, tedy dvanáctihodinové dotaci. Jazykové skupiny naplňujeme maximálně do 24 žáků.
- Další cizí jazyk je vyučován od 7. ročníku s hodinovou dotací 2 - 2 – 2. Žáci, kteří si v zákonem povolených případech nevyberou výuku dalšího cizího jazyka, budou pokračovat v prohlubování znalostí cizího jazyka v předmětu Cvičení z anglického jazyka ve stejné hodinové dotaci jako další cizí jazyk.
- Informatika a výpočetní technika je rozšířena v klasických třídách o tři disponibilní hodiny (celkem 4 hodiny), ve třídách s rozšířenou výukou informatiky a výpočetní techniky o devět disponibilních hodin (celkem 10 hodin). Výuka probíhá maximálně v osmnáctičlenných skupinách.
- V 9. ročníku je zaveden předmět ekologický přírodopis s dotací dvě hodiny, z toho jedna disponibilní. Do tohoto předmětu bude zařazeno průřezové téma Environmentální výchova v celém rozsahu. Celková hodinová dotace přírodopisu na 2. stupni bude činit 7 hodin.
- Do 6.ročníků je zaveden nový předmět Základy přírodních věd s hodinovou dotací dvě hodiny, obě disponibilní. Tento předmět připravuje žáky na předměty zeměpis, přírodopis, fyzika, chemie, matematika.
- Předmět Výchova ke zdraví je dotován třemi hodinami a to pouze v 6.- 8. ročníku.
- Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je rozdělena na dva vzdělávací obory. Na pracovní činnosti a svět práce. Pracovní činnosti jsou zařazeny v 6. a 7. ročníku v dotaci dvě hodiny. Žáci budou rozděleni na dvě menší pracovní skupiny do předmětu pěstitelské práce a technické činnosti. Svět práce je zařazen v 9. ročníku a jeho náplní bude hlavně získávání vědomostí a dovedností, které jsou nutné pro volbu povolání.

**Dělení žáků do skupin**

- Jazyky – při zařazování dětí do skupin na jazyky se snažíme zachovat třídní kolektivy. Jazykové skupiny plníme maximálně do 24 žáků.
- Informatika a výpočetní technika – žáci z každé třídy se dělí na dvě skupiny maximálně po 18 žácích.
- Pracovní činnosti (pěstitelské práce a technické činnosti) – na pracovní činnosti se třída z důvodu bezpečnosti dělí na dvě stejně početné skupiny. Dělení provedou vyučující pracovních činností.
- Laboratorní práce – na laboratorní práce se třída z důvodu bezpečnosti dělí na dvě přibližně početné skupiny. Dělení provede vyučující příslušného předmětu.

# 4 Učební osnovy

**Tabulace učiva pro jednotlivé předměty je uvedena v příloze č.2**

## 4.1 I.stupeň

### 4.1.1 Český jazyk a literatura

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. stupně v rozsahu 42 hodin (viz. tabulka učebního plánu na 1. stupni). Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

**Obsah vzdělávacího oboru je rozdělen do těchto částí:**

Komunikační a slohová výchova
Čtení a literární výchova
Jazyková výchova

**Výchovně vzdělávací strategie**

- Učitel zadává některá témata formou dramatických výstupů, skupinové práce nebo řízené diskuze.
- Umožňuje žákům pracovat s jednoduchými mluvnickými přehledy a později i s odbornými publikacemi.
- Klade důraz na komunikační dovednosti žáků.
- Při výuce využívá princip činnostního učení.
- Výuku též doplňuje návštěvami divadelních a filmových představení, návštěvami dětského oddělení knihovny, besedami.
- Do vyučování zařazuje práci s interaktivní tabulí Smart Board.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák co nejvíce manipuluje s názornými pomůckami, pozoruje, třídí a rozlišuje sledované jevy.
- Rozvíjí si dovednosti potřebné k osvojování učiva – zejména čtení s porozuměním a stručné vyjádření obsahu přečteného.

- Využívá naučených pravopisných jevů.
- Vyhledává informace z jiných zdrojů, než jsou školní materiály.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák postupuje od jednoduchých problémů ke složitějším.
- Provádí jednoduché záznamy svých zkušeností.
- Orientuje se v probíraných mluvnických jevech.
- Vyhledává chyby v textu a nahrazuje je správným řešením (s odůvodněním daného jevu).

**Kompetence komunikativní**

- Žák se učí správnému mluvenému i písemnému sdělení s ohledem na věkové schopnosti.
- Vyjadřuje vlastní názor, diskutuje, naslouchá názoru jiných a respektuje ho.
- Hovoří o zajímavých poznatcích z četby a z naučných pořadů.
- Rozšiřuje si slovní zásobu pomocí mimočítankové četby.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák diskutuje v rámci skupiny nebo celé třídy.
- Podílí se na stanovení pravidel pro práci ve skupinách a tato pravidla respektuje.
- Učí se vzájemné toleranci a zodpovědnosti.

**Kompetence občanské**

- Žák se učí slušnému chování bez hrubostí a násilí.
- Snaží se o vzájemnou pomoc a zodpovídá za své chování.
- Vytváří si smysl pro kulturu a tvořivost.
- Aktivně se zapojuje do kulturního dění.

**Kompetence pracovní**

- Žák udržuje pořádek na pracovním místě.
- Samostatně připravuje jednoduché pomůcky pro výuku.
- Dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – 2. ročník
- Multikulturní výchova – lidské vztahy – 4. ročník

## 4.1.2 Cizí jazyk

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět anglický jazyk je dotován 11 hodinami a vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Očekávané výstupy jsou rozpracované na základě výstupů uvedených v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání.

Výuka probíhá většinou ve skupinách, kterých je více než kmenových tříd. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili základní slovní zásobu. Podle potřeby je využíván induktivní nebo deduktivní způsob výuky. Výuka je založena na modelu britské angličtiny.

Cílem předmětu anglický jazyk v 1. a 2. ročníku je seznámit žáky se základy jazyka, většinou formou hry a poslechu, od 3. do 5. ročníku získají žáci základ slovní zásoby, běžných konverzačních frází a seznámí se žáky se základními gramatickými strukturami.

Ve výuce jsou využívány učebnice (doplněné o CD s písněmi), pracovní sešity, pracovní listy a časopisy. Žáci si vedou vlastní slovníček doplněný o transkripci obtížnějších slov.

Všechny typy textů využívané při výuce jsou přiměřené úrovni A1 a odpovídají věkové kategorii žáků. Jedná se o takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací – formulář, blahopřání, pozdrav, pozvánka, pohlednice např. z prázdnin, omluva, plakát, příkaz, říkanka, básnička, písnička, pohádka a komiks.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel zadává skupinovou práci nebo práci ve dvojicích, zvláště jednoduché rozhovory či dramatické výstupy.
- Používá hry zejména k upevnění slovní zásoby.
- Využívá k práci audiomateriály, vizuální materiály – mapy gramatických struktur, abecedy, obrázky, kartičky.
- Zadává práci s obrázkovým slovníkem.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Uvědomuje si důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium a praktický život.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák překonává ostych při komunikaci v anglickém jazyce.
- Postupně se orientuje v gramatických pravidlech anglického jazyka.

**Kompetence komunikativní**

- Žák formuluje jednoduché myšlenky anglicky.
- Rozumí jednoduché promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák pracuje ve skupině a snaží se diskutovat na dané téma.

**Kompetence občanské**

- Žák získává představu o cizojazyčných kulturách a prohlubuje si toleranci k nim.

**Kompetence pracovní**

- Žák využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání – 3., 4., 5. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace – 3., 4., 5. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá – 4., 5. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět – 4., 5. ročník
- Multikulturní výchova – multikulturalita – 3., 4., 5. ročník

## 4.1.3 Matematika

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět matematika je vyučován ve všech ročnících prvního stupně v rozsahu 24 hodin (viz tabulka učebního plánu na 1. stupni).

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacích oborů: závislosti, vztahy a práce s daty; geometrie; číslo a početní operace; nestandardní aplikační úlohy a problémy. Tyto obory jsou stanoveny Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a souvisejí s očekávanými výstupy průřezových témat.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti matematiky, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Ve vyšších třídách jsou žáci vedeni k samostatnému uvažování při návrhu různých postupů a řešení problémových úloh se zřetelem k vlastní tvořivé práci a k vyjádření individuálního názoru a postoje. V matematice jsou děti vedeny k logickému uvažování a systematické práci. Výuka probíhá v kmenových třídách, ale i v odborných učebnách (počítačová) nebo v učebně s interaktivní tabulí.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel využívá při výuce co nejčastěji princip činnostního učení.
- Některá témata realizuje formou řízené diskuse, skupinové práce, brainstormingu.
- Cíle předmětu naplňuje též využíváním znalostí matematiky v situacích praktického života.
- Umožňuje žákům pracovat s kalkulátory a počítači.
- Využívá možnosti vysílat žáky do různých v matematických soutěží.
- Využívá při výuce některých témat interaktivní tabuli Smart Board.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí potřebné dovednosti k osvojování učiva.
- Snaží se o samostatné a smysluplné řešení matematických úloh a tvůrčím způsobem je aplikuje v běžném životě.
- Využívá matematických dovedností v jiných vzdělávacích oblastech.
- Pokouší se aplikovat naučené principy, zákony a poučky z matematiky.
- Seznamuje se s matematickými termíny, symboly a znaky souvisejícími s probíraným učivem.
- Pomocí kontroly své práce poznává smysl a cíl učení a plánuje si, jak by mohl své učení zdokonalit.

**Kompetence k řešení problému**

- Žák si postupně osvojuje plánování způsobu řešení problému.
- Snaží se o samokontrolu zadávané práce.
- Rozvíjí si abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si základních matematických pojmů a vztahů.

**Kompetence komunikativní**

- Žák se učí správnému písemnému i mluvenému sdělení v rámci probíraného učiva.
- Přijímá názory svých spolužáků, upřesňuje je, doplňuje a diskutuje o nich.
- Cvičí se v umění naslouchat druhému.
- Správně se matematicky vyjadřuje a tvoří smysluplné závěry.
- Dostává prostor k vyjádření vlastního názoru.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák pracuje podle možností ve skupině, ve dvojicích nebo při společné práci v rámci třídy.
- Učí se vzájemné toleranci a zodpovědnosti při plnění dílčích částí společného úkolu.
- Za své chování nese zodpovědnost vůči sobě i okolí.

**Kompetence občanské**

- Žák se seznamuje s historickými souvislostmi v oblasti matematiky.
- Odpovídajícím a přiměřeným způsobem si rozvíjí nadání a zdravou asertivitu.

**Kompetence pracovní**

- Žák dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla při práci v matematice a geometrii.

**Průřezová témata**

Průřezová témata nebyla začleněna.

## 4.1.4 Informatika

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Informatika je vyučován ve 4. - 5. ročníku v rozsahu 1 hodiny (viz tabulka učebního plánu na 1. stupni).

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Informatika dané Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávaní a související očekávané výstupy.

Cílem předmětu je poskytnout žákům základní informace o možnostech využití informační a počítačové techniky v praxi. Naučit je používat počítač jako pracovní nástroj. Tyto dovednosti jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Informační a komunikační technologie, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Na prvním stupni ZV si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskuzí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech , jakými se data a informace zaznamenávají, objevují informace kolem sebe. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování

Výuka probíhá v počítačových učebnách.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel volí formu skupinové práce nebo práce ve dvojicích.
- Zadává žákům práci s odbornými časopisy a texty na internetu.
- Využívá při výuce výuková CD.
- Cíle předmětu naplňuje též využíváním interaktivní tabule Smart Board.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí dovednosti potřebné k osvojení učiva.
- Využívá počítače k učení i v jiných předmětech či při samostudiu.
- Pokouší se svoje soubory informací vytvářet, ukládat a opět vyhledávat.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák se seznamuje s úlohou rychlých informací v dnešním moderním světě.

**Kompetence komunikativní**

- Žák umí správně komunikovat telefonem.
- Seznamuje se s přijímáním a odesíláním zpráv pomocí e-mailu.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák pracuje ve skupině či dvojici.
- Učí se odpovědnosti za odevzdanou práci.

**Kompetence občanské**

- Žák důsledně dodržuje dohodnutá pravidla při práci s internetem.

**Kompetence pracovní**

- Žák dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci.

**Průřezová témata**

Do výuky Informační a mediální výchovy na 1. stupni jsou začleněna následující průřezová témata:

- Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí – 5. ročník – Den Země

## 4.1.5 Člověk a jeho svět

Tato vzdělávací oblast je v 1. – 3. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu **prvouka** a ve 4. – 5. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu **přírodověda** a **vlastivěda**.

Předměty jsou vyučovány v rozsahu 13 hodin (viz tabulka učebního plánu na 1. stupni). Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru prvouka, vlastivěda a přírodověda stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování.

**Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.**

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).

V tematickém okruhu **Lidé kolem** nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o

kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

## Charakteristika vyučovacího předmětu

### Prvouka

Charakteristické pro výuku prvouky je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Dovednosti i znalosti , které si žáci osvojují , jsou základem pro výuku vlastivědy a přírodovědy. Výuka prvouky sjednocuje a prohlubuje základní poznatky o životě člověka a prostředí, ve kterém žije.

### Přírodověda

Výuka přírodovědy navazuje na výuku prvouky v 1. – 3. ročníku, v mnohém ji prohlubuje a rozšiřuje.
Na základě vlastního pozorování a vlastních zkušeností dosahují žáci lepších znalostí z přírodovědy.
Při poznávání přírody a jejich zákonitostí dochází žáci k poznání, že Země a život na ní tvoří celek ve kterém jsou všechny hlavní děje v rovnováze. Závěry svého poznání dokážou žáci využít ke zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody.
Při přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy.
Těchto možností využíváme při realizaci projektů.

### Vlastivěda

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje učivo zeměpisné a historické.
Historické učivo je vhodné propojovat se čtením, výtvarnou výchovou, praktickými činnostmi a hudební výchovou. K pochopení časových souvislostí napomohou časové přímky a historická čítanka.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky a postupuje od nejbližšího okolí bydliště, svého kraje a republiky až po začlenění do Evropy.

## Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel využívá při výuce vlastní zkušenosti žáků.
- Volí co nejčastěji činnostní princip výuky.
- Klade důraz na vlastní pozorování žáků při vyvozování nových poznatků.
- Některá témata realizuje formou skupinové práce.
- Zadává práci s mapou, jednoduchými přehledy, odbornými encyklopediemi, obrazovým materiálem a využívá též internet, videozáznamy, filmy.
- Doplňuje výuku návštěvami výstav, besedami, exkurzemi, vycházkami.
- Starší žáky vede k samostatnému získávání informací.
- Při výuce co nejvíce využívá regionálních přírodních a společenských jevů.
- Umožňuje provádět žákovské pokusy.
- Využívá dle možností interaktivní tabuli Smart Board.

## Klíčové kompetence

### Kompetence k učení

- Žák co nejvíce manipuluje s názornými pomůckami.
- Osvojuje si čtení s porozuměním a stručně vyjadřuje obsah přečteného.
- Dostává při výuce příležitost k využití svých zkušeností.
- Snaží se využívat vědomostí a dovedností v praktickém životě.
- Vyhledává informace z jiných zdrojů, než jsou školní materiály.

### Kompetence k řešení problémů

- Žák postupuje od jednoduchých problémů ke složitějším.
- Třídí, rozlišuje, seskupuje, přidává i vyřazuje pojmy vzhledem k tomu, co má sledovat.
- Jednoduše zaznamenává svá pozorování.
- Podle možností se účastní různých soutěží.

### Kompetence komunikativní

- Žák hovoří o pozorovaném jevu.
- Vyjadřuje vlastní názor, naslouchá názoru jiných, diskutuje a respektuje ostatní.
- Hovoří o zajímavých poznatcích z četby a z naučných pořadů.

### Kompetence sociální a personální

- Žák se podílí na stanovení pravidel pro práci ve skupinách a tato pravidla respektuje.
- Učí se vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu.

### Kompetence občanské

- Žák se učí slušnému chování bez hrubostí a násilí.
- Pomáhá ostatním zejména při práce ve skupinách.

**Kompetence pracovní**

- Žák udržuje pořádek na pracovním místě.
- Samostatně připravuje jednoduché pomůcky pro výuku.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – 1. a 3. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – 3. ročník
- Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola – 5. ročník
- Environmentální výchova – ekosystémy – 2. a 4. ročník
- Environmentální výchova – základní podmínky života – 3. ročník
- Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí – Den Země – 1. – 5. ročník
- Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí – 1. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět kolem nás – 5. ročník

## 4.1.6 Hudební výchova

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Hudební výchova se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně v rozsahu 5 hodin (viz tabulka učebního plánu na 1. stupni). Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru hudební výchova stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Láska k hudbě se nejsnáze probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní. Je třeba dbát individuálních zvláštností dětského hlasu a pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly dětskému hlasu. Těžištěm je zpěv lidových písní a umělých, určených pro děti.

Vnímání hudby se rozvíjí nejvýrazněji při poslechu hudby. Žáky vedeme k vyjadřování a srovnávání dojmů z poslechu hudebních skladeb.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel klade důraz na zpěv a poslech hudby, rozvoj rytmického cítění.
- Některé činnosti realizuje formou skupinové práce.
- Výuku doplňuje návštěvami koncertů, divadel a besed v hudebním oddělení knihovny.
- Umožňuje žákům jejich vlastní hru na hudební nástroje.
- Zařazuje zpěv do kteréhokoli předmětu jako motivaci, na uvolnění či zpestření výuky.
- Spojuje hudbu s poezií, výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák získává první poznatky z české i evropské hudební kultury.
- Pěstuje si hudebnost v oblasti hudebního sluchu, hlasu, smyslu pro rytmus.
- Rozvíjí si melodické a harmonické cítění a hudebně pohybové dovednosti.
- Seznamuje se základní hudební teorií.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák se orientuje v jednoduchém notovém zápisu.
- Při poslechových skladbách vyhledává a třídí jevy dle zadaných kritérií.

**Kompetence komunikativní**

- Žák poslouchá i jiné hudební žánry.
- Seznamuje se s notovým zápisem, obrazovým materiálem a běžně užívanými hudebními gesty.
- Pomocí hudebního učiva si rozšiřuje slovní zásobu.
- Vyjadřuje pocity a názory na poslechové skladby.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák spolupracuje ve skupině při společném zpěvu či tanečním vyjádření hudby.
- Plní diferencované úkoly tak, aby zažil úspěch a využil své schopnosti.

**Kompetence občanské**

- Žák se seznamuje s naším hudebním kulturním dědictvím a vysvětluje jeho význam.
- Účastní se hudebních aktivit, které reprezentují třídu, školu.

**Kompetence pracovní**

- Žák dodržuje hygienické zásady při zpěvu.

**Průřezová témata**

Průřezová témata nebyla do výuky hudební výchovy zařazena.

## 4.1.7 Výtvarná výchova

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Výtvarná výchova se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně v rozsahu 7 hodin (viz tabulka učebního plánu pro 1. stupeň). Vyučovací předmět patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura a jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru výtvarná výchova stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Výuka probíhá nejčastěji v kmenových třídách, dle možností i mimo prostory třídy v přírodě. Výtvarná výchova je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a umění. Vychází z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel rozvíjí výtvarnými činnostmi tvořivost, fantazii, estetické cítění žáků.
- Zapojuje výtvarnou výchovu do jiných předmětů.
- Zařazuje práci s odbornými publikacemi, obrazovým materiálem z různých oborů výtvarného umění.
- Doplňuje výuku výstavami žákovských prací ve škole a zajišťuje účast žáků ve výtvarných soutěžích.
- Navštěvuje s žáky výstavy, galerie, kulturní a historické památky.
- Vede žáky k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí schopnosti výtvarného vyjadřování a vyjadřuje své myšlenky.
- Seznamuje se s výtvarnými nástroji , materiály a technikami.
- Kreslením, malováním a modelováním si rozvíjí tvarovou, barevnou a prostorovou představivost.

**Kompetence k řešení problémů**

- Objevuje různé varianty a způsoby tvorby, nenechá se odradit případným nezdarem a trvale hledá konečné řešení problému.

**Kompetence komunikativní**

Vytváří si příležitosti pro vzájemnou komunikaci zejména při skupinové práci.
Respektuje různé způsoby zpracování výtvarných prací.

**Kompetence sociální a personální**

- Spolupracuje s ostatními, povzbuzuje se a oceňuje sám sebe.
- Žák plní diferencované úkoly, aby zažil úspěch a využil své individuální schopnosti.

**Kompetence občanské**

- Podílí se na výzdobě třídy, školy a prezentuje svou práci.
- Navštěvuje v rámci výuky výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu.

- Seznamuje se s ilustracemi v dětských knihách, poznává nejznámější malíře – ilustrátory.

**Kompetence pracovní**

- Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci.
- Vytváří si základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost.
- Rozvíjí si pomocí výtvarných technik jemnou motoriku.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy – 5. ročník

## 4.1.8 Tělesná výchova

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně v rozsahu 10 hodin (viz tabulka učebního plánu na 1. stupni).

Vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“. Při sportovních aktivitách dochází k poznávání účinků pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Výuka probíhá nejčastěji v tělocvičně nebo na školním hřišti. Důraz je kladen zvláště na bezpečnost žáků.

Do vyučovacích hodin ostatních předmětů vkládáme tělovýchovné chvilky, jejich programem jsou cviky známé z hodin tělesné výchovy.

Do výuky tělesné výchovy je začleněna povinná výuka plavání v rozsahu 40 hodin a to následovně. Ve 2. ročníku v rozsahu 20 hodin a ve 3. ročníku také v rozsahu 20 hodin.

V rámci tělesné výchovy mohou být začleňovány se souhlasem zákonných zástupců i výukové kurzy brusleni (zimní stadion Pardubice) a kurzy lyžování (jednodenní pobyty v lyžařských centrech s instruktory)

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel směřuje k poznávání vlastních pohybových možností a zájmů žáků.
- Klade důraz na pěstování kladného vztahu ke sportu a pohybu vůbec.
- Klade na žáky přiměřené požadavky s ohledem na rozdíly mezi chlapci a děvčaty.
- Zapojuje žáky do sportovních soutěží, turnajů v rámci školy, města, kraje, ale i celostátních soutěží.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí pohybové dovednosti a schopnosti.
- Získává návyky správného držení těla.
- Zvyšuje si pohybový rozsah a obratnost žáků, snaží se o správné zvládnutí pohybu.
- Posiluje si tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami přiměřenými věku.

**Kompetence k řešení problémů**

- Uplatňuje efektivní řešení vzniklých situací a jejich případné využití i v jiných oborech.
- Nalézá chyby v prováděných pohybových činnostech a nahrazuje je správným řešením.

**Kompetence komunikativní**

- Reaguje na dohodnuté povely učitele.
- Přijímá názory svých spolužáků.
- Dostává prostor k vyjádření vlastního názoru.

**Kompetence sociální a personální**

- Upevňuje si charakterové vlastnosti, rozvíjí si sociální vztahy.
- Seznamuje se se vzájemnou tolerancí a zodpovědností při plnění dílčích částí úkolu.
- Seznamuje se formou her s důležitostí organizace pohybových činností a spolupráce.

**Kompetence občanské**

- Respektuje jeden druhého a odmítá hrubé zacházení.
- Ctí sportovní tradice a aktivně se zapojuje do sportovního dění.

**Kompetence pracovní**

- Dodržuje hygienická pravidla a plní zásady bezpečnosti.
- Na sportovní výkon volí vhodné oblečení , vhodnou obuv.

**Průřezová témata**

Průřezová témata nebyla na 1. stupni zařazena.

## 4.1.9 Pracovní činnosti

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Vyučuje se v každém ročníku 1. stupně v celkovém rozsahu 5 hodin (viz tabulka učebního plánu na 1. stupni). Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a svět práce stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, dle možností školy na školním pozemku. S charakterem výuky souvisí i úklid v areálu školy.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel zařazuje do výuky skupinovou práci.
- Zadává práci s odbornými publikacemi, obrazovými materiály, jednoduchými nákresy.
- Klade důraz na pracovní dovednosti v různých oborech lidské činnosti
- Další cíle předmětu naplňuje návštěvami muzeí a výstav.

**Tematické okruhy**

- Práce s drobným materiálem
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů
- Konstruktivní činnosti

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí prostřednictvím pracovních činností rozumové schopnosti.
- Dostává prostor pro tvůrčí činnost.
- Rozlišuje materiály a uvažuje o různých možnostech opracování a všímá si jejich vlastností.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák dostává jednoduché úkoly a pokouší se o vlastní pracovní postup.
- Srovnává vlastnosti různých materiálů a způsoby jejich využití.

**Kompetence komunikativní**

- Žák si při práci s vhodnými odbornými publikacemi rozvíjí slovní zásobu.
- Získává příležitost pro vzájemnou komunikaci při skupinové práci a prezentaci výrobků.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák plní úkoly, při kterých spolupracuje, pomáhá a povzbuzuje ostatní.
- Plní diferencované úkoly, aby zažil úspěch a využil svých individuálních schopností.
- Získává pozitivní přístup k práci.

**Kompetence občanské**

- Žák se účastní pracovních aktivit, které vedou k reprezentaci třídy, školy, obce.

**Kompetence pracovní**

- Žák dodržuje hygienická pravidla a zásady bezpečnosti při práci.
- Zadaný výrobek dokončí v co nejvyšší kvalitě.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita 1. – 5. ročník
- Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí – Den Země – 1. – 5. ročník

## 4.2 II. stupeň

### 4.2.1 Český jazyk a literatura

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně, na 2. stupni v klasických třídách v rozsahu 19 hodin, ve třídách nebo skupinách s rozšířenou výukou informatiky a výpočetní techniky v rozsahu 16 hodin (viz tabulka časové dotace hodin na 2. stupni). Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související průřezová témata.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech tím zaujímá tato vzdělávací oblast stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek – jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah všech tří složek prolíná.

- Komunikační a slohová výchova – žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.
- Jazyková výchova – žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přesného a srozumitelného vyjadřování. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale předmětem poznávání.
- Literární výchova – žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně tak žáci získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky a schopnosti tvořivé interpretace a produkce literárního textu.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.
- Některá témata, zejména z oblasti literatury a slohu, realizuje učitel formou dramatických výstupů, řízené diskuze, skupinové práce a brainstormingu.
- S dětmi navštěvuje knihovny, divadla, filmová představení, odborné pořady a besedy.
- Učitel umožňuje žákům pracovat s odbornými publikacemi, beletrií a texty na internetu.
- Při výuce využívá elektronickou čítanku a interaktivní tabuli Smart Board.
- Důraz klade na komunikační dovednosti.

- Ve vyšších třídách vede žáky k samostatnému získávání a zpracovávání informací, k tvořivé vlastní práci a k vyjádření individuálního názoru a postoje.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Čte s porozuměním textu.
- Využívá dovedností z jazykového vzdělání v jiných oblastech.
- Aplikuje naučená pravidla pravopisu.
- Seznamuje se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák se samostatně orientuje v pravidlech, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
- Nalézá chyby v textu, nahrazuje je správným řešením a svá řešení obhajuje.

**Kompetence komunikativní**

- Žák správně užívá znaky písemného i mluveného sdělení v rámci probíraných textů.
- Přijímá názory svých spolužáků, upřesňuje je, popřípadě je doplňuje a diskutuje o nich.
- Pomocí literárního a gramatického učiva rozšiřuje svou slovní zásobu.
- Srozumitelně staví větné celky.
- Vyjadřuje svůj vlastní názor.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák diskutuje ve skupinách i v rámci celé třídy.
- Učí se vzájemné toleranci a zodpovědnosti při plnění dílčích částí společného úkolu.

**Kompetence občanské**

- Žák se seznamuje s naším slovesným kulturním dědictvím a vysvětluje jeho význam.
- Odpovídajícím a přiměřeným způsobem rozvíjí své nadání a rozvíjí zdravou asertivitu.

**Kompetence pracovní**

- Žák dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní.

**Průřezová témata**

Do výuky českého jazyka na 2. stupni jsou začleněna následující průřezová témata

- Multikulturní výchova – multikulturalita – 6. ročník, 8. ročník
- Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti – 6. ročník, 8. ročník
- Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – 8. ročník, 9. ročník
- Mediální výchova – tvorba mediálních sdělení – 8. ročník, 9. ročník
- Mediální výchova – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality – 8. ročník
- Mediální výchova – stavba mediálních sdělení – 8. ročník, 9. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá – 8. ročník

## 4.2.2 Anglický jazyk

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět anglický jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je dotován 12 hodinami. Očekávané výstupy jsou rozpracované na základě výstupů uvedených v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Vzdělávání v anglickém jazyce se předpokládá dosažení úrovně A2 podle společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka probíhá většinou ve skupinách, kterých je více než kmenových tříd. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci by měli rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Výuka seznamuje žáky s reáliemi zemí, jež tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců jak v osobním životě, tak v dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění.

Druhý stupeň navazuje na první stupeň. Je procvičována větná skladba, pozornost je věnována poslechům a popisu jednoduchých dějů. Některá témata jsou realizována formou skupinové práce, brainstormingu, dramatických výstupů a tvorby samostatných projektů. Podle potřeby je využíván induktivní nebo deduktivní způsob výuky. Žáci pracují se slovníky, časopisy a autentickými texty. Část výuky probíhá v jazykové učebně, je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

**Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a k rozvíjení klíčových kompetencí tím , že vede žáka k :**

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturních rozmanitostí
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá většinou v kmenových třídách a jazykových učebnách.
- Některá témata realizuje učitel formou projektů, scének, prezentací.
- Učitel upřednostňuje práci ve dvojicích nebo větších skupinách.
- K upevnění slovní zásoby a gramatiky vyučující využívá her.
- Učitel využívá i práci s autentickým materiálem (časopisy, doplňkové materiály, filmy, mapy).
- Při výuce učitel vede žáky k aktivní práci s dvojjazyčným slovníkem.

## Klíčové kompetence

### Kompetence k učení

- Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Aplikuje probraná témata a jazykové jevy.
- Uvědomí si důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium a praktický život.

### Kompetence k řešení problémů

- Žák využívá jazykové dovednosti v jednoduchých problémových situacích v cizojazyčném prostředí.
- Překonává ostych při komunikaci v anglickém jazyce.
- Orientuje se v gramatických pravidlech anglického jazyka.

### Kompetence komunikativní

- Žák formuluje jednoduché myšlenky anglicky.
- Rozumí jednoduché promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce.
- Využívá komunikativní dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktů.

### Kompetence sociální a personální

- Žáci při práci ve skupině jsou schopni diskutovat na dané téma.
- V jednoduchých situacích jsou schopni nabídnout pomoc nebo o ni požádat.

### Kompetence občanské

- Žák získává představu o cizojazyčných kulturách a prohlubuje si toleranci k nim.

### Kompetence pracovní

- Žák samostatně pracuje s dvojjazyčným slovníkem.
- Využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí.

## Průřezová témata – anglický jazyk 2. stupeň

- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, 6. – 9. ročník, kreativita, 7. – 9. ročník, sociální rozvoj – komunikace, 6. – 9. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, 6. – 9. ročník, Objevujeme Evropu a svět, 6. – 9. ročník
- Multikulturní výchova – Multikulturalita, 9. ročník
- Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí, 6. a 9. ročník
- Mediální výchova – tematické okruhy receptivních činností – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, 8. – 9. ročník, stavba mediálních sdělení, 9. ročník, fungování a vliv médií ve společnosti, 9. ročník

## 4.2.3 Matematika

Vyučovací předmět Matematika je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně, na 2. stupni v rozsahu 19 hodin v klasických třídách, ve třídách nebo skupinách s rozšířenou výukou informatiky a výpočetní techniky 16 hodin (viz tabulka časové dotace hodin na 2. stupni). Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru matematika, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ale umožňují lepší orientaci v běžném životě, dávají věci do souvislostí, rozvíjejí logické myšlení, podporují rozvoj představivosti. Dále se žáci učí i základům analytického i syntetického způsobu řešení problémů, získávají i základy pro práci s informační technikou.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

**Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy.**

V tematickém okruhu **Číslo a proměnná**, si žáci osvojují aritmetické operace: sčítání, porovnávání, zaokrouhlování, odčítání, násobení, dělení. Učí se provádět tyto početní operace, jejich algoritmické zvládnutí (proč je operace prováděna daným postupem) a dále se učí umět danou operaci propojit s reálnou situací.

V tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa (porovnávání velikostí věcí a čísel, jejich zvětšení, zmenšení, růst a pokles). Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem.

V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické prostorové a rovinné útvary . Geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině. Učí se porovnávat, odhadovat a měřit délku, obvod a obsah.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** (slovní úlohy). Žáci se učí zvládat problémy, které jsou do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při jejich řešení je nutné uplatnit logické myšlení. Učí se řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit, provádět situační náčrty a optimalizační úlohy.
Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů).

**Výchovně vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.

- Úlohy s větším množstvím řešení nebo úlohy, kde je nutné kombinovat větší množství informací, realizuje učitel formou skupinové práce, brainstormingu nebo řízené diskuse.
- Učitel vede žáky k tomu, aby při výpočtech používali co nejpřehlednější zápisy, automaticky kontrolovali výsledek, snažili se výsledek odhadnout a posoudit správnost.
- Vede žáky k práci s matematickými tabulkami, učí je v nich najít správné hodnoty mocnin, odmocnin … nebo využít v nich uvedené vzorce pro výpočty.
- Při výuce geometrie vede žáky ke správným návykům při rýsování, návyky a dovednosti ověřuje při vypracování rysů ( větších prací z geometrie).
- Při výuce využívá interaktivní tabuli Smart Board.
- Důraz klade na využití matematických dovedností pro řešení praktických úloh, úloh ze života …
- Ve vyšších třídách vede žáky k samostatnému rozhodování o volbě postupu při řešení matematických problémů, využití matematických dovedností v dalších předmětech.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák vyhledává v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje.
- V týmu i samostatně porovnává dosažené výsledky.
- Vyhledává vhodné způsoby, metody a strategie řešení.
- Operuje se znaky a symboly.
- Uvádí věci do souvislostí.
- Zpracovává informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák si rozvíjí schopnost objevovat problém a hledat různé varianty řešení.
- Chápe význam kontroly dosažených výsledků.
- Zvažuje možnost žádného řešení nebo více řešení.

**Kompetence komunikativní**

- Žák diskutuje o správnosti řešení úloh.
- Nebojí se zeptat.
- Umí formulovat řešení úloh.
- Přijímá názory svých spolužáků, doplňuje je.
- Vyjadřuje svůj názor.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák dodržuje stanovená pravidla pro práci ve skupině.
- Chápe význam vzájemné tolerance a zodpovědnosti.

**Kompetence občanské**

- Žák přiměřeným způsobem rozvíjí své nadání.

**Kompetence pracovní**

- Žák bezpečně používá rýsovací pomůcky a udržuje je v pořádku.

- Dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

**Průřezová témata**

Průřezová témata nebyla do předmětu matematika začleněna.

## 4.2.4 Informatika

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Informatika a výpočetní technika je vyučován ve všech ročnících 2. stupně v rozsahu 4 hodin (viz tabulka časové dotace hodin na 2. stupni). Předmět pokrývá oblast *Informační a komunikační technologie* podle požadavků uvedených v RVP. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 18-ti žáků. Informatika a výpočetní technika je předmět všeobecně vzdělávací. Jeho cílem je poskytnout žákům základní orientace v možnostech využití informační a počítačové techniky v praxi, naučit je používat počítač jako pracovní nástroj pro jednoduché aplikace, formovat jejich algoritmické myšlení a vést je k systematickému přístupu k řešení problémů. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti informatiky, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Na druhém stupni ZV žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají , navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informačním konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze projektu vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat.

V průběhu ZV žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá v počítačových učebnách.
- Některá témata, zejména z oblasti vzájemných propojení programů, realizuje učitel formou projektů nebo skupinové práce.
- Nabízí žákům práci s odbornými publikacemi, časopisy a texty na internetu.
- Ve vyšších třídách vede žáky k samostatnému získávání a zpracovávání informací.
- Vytváří se žáky prezentace na zadaná témata.

**Cílové zaměření vzdělávací oblasti –** vede žáka k

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich konkrétní interpretace
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje

- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v různých oblastech života.
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Pracuje s počítačem.
- Využívá počítače k učení v jiných oblastech.
- Využívá počítače při samostudiu.
- Prezentuje a obhajuje své řešení.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák se samostatně orientuje na internetu, v odborných knihách a časopisech.
- Vybírá vhodné řešení ke zpracování daného úkolu a svůj výběr řešení obhajuje.

**Kompetence komunikativní**

- Žák píše správně sdělení v rámci typografických pravidel.
- Přijímá názory svých spolužáků, upřesňuje je, popřípadě je doplňuje a diskutuje o nich.
- Vyjadřuje vlastní názor.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák pracuje ve skupinách (nebo alespoň ve dvojicích).
- Vytváří projekty, je odpovědný za odevzdanou práci.

**Kompetence občanské**

- Odpovídajícím a přiměřeným způsobem rozvíjí žák své nadání.
- Kriticky posuzuje jednotlivá řešení problémů z oblasti informatiky ve společnosti, oceňuje ta dobrá a užitečná.
- Samostatně pracuje.

**Kompetence pracovní**

- Žák dodržuje hygienická pravidla pro práci s počítačem.
- Pracuje bezpečně na internetu.
- Samostatně si organizuje práci a volí správné postupy.

**Průřezová témata**

- Mediální výchova – Tvorba mediálních sdělení, 8. a 9. ročník
- Mediální výchova – Práce v realizačním týmu, 8. a 9. ročník

## 4.2.5 Informatika (rozšířená výuka)

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Informatika a výpočetní technika je vyučován ve všech ročnících 2. stupně v rozsahu 10 hodin (viz tabulka časové dotace hodin na 2. stupni). Předmět pokrývá oblast *Informační a komunikační technologie* podle požadavků uvedených v RVP a na rozdíl od nepočítačových tříd je do výuky zařazeno rozsáhlejší, hlubší učivo. Je zde i možnost získání certifikátu ECDL. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 15-ti žáků. Informatika a výpočetní technika je předmět všeobecně vzdělávací. Jeho cílem je poskytnout žákům základní orientace v možnostech využití informační a počítačové techniky v praxi, naučit je používat počítač jako pracovní nástroj pro jednoduché aplikace, formovat jejich algoritmické myšlení a vést je k systematickému přístupu k řešení problémů. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti informatiky, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá v počítačových učebnách.
- Některá témata, zejména z oblasti vzájemných propojení programů, realizuje učitel formou projektů nebo skupinové práce.
- Nabízí žákům práci s odbornými publikacemi, časopisy a texty na internetu.
- Ve vyšších třídách vede žáky k samostatnému získávání a zpracovávání informací.
- Vytváří se žáky prezentace na zadaná témata.

**Cílové zaměření vzdělávací oblasti –** vede žáka k

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich konkrétní interpretace
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v různých oblastech života.
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

## Klíčové kompetence

### Kompetence k učení

- Žák si rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Pracuje s počítačem.
- Využívá počítače k učení v jiných oblastech.
- Využívá počítače při samostudiu.
- Prezentuje a obhajuje své řešení.

### Kompetence k řešení problémů

- Žák se samostatně orientuje na internetu, v odborných knihách a časopisech.
- Vybírá vhodné řešení ke zpracování daného úkolu a svůj výběr řešení obhajuje.

### Kompetence komunikativní

- Žák píše správně sdělení v rámci typografických pravidel.
- Přijímá názory svých spolužáků, upřesňuje je, popřípadě je doplňuje a diskutuje o nich.
- Vyjadřuje vlastní názor.

### Kompetence sociální a personální

- Žák pracuje ve skupinách (nebo alespoň ve dvojicích).
- Vytváří projekty, je odpovědný za odevzdanou práci.

### Kompetence občanské

- Odpovídajícím a přiměřeným způsobem rozvíjí žák své nadání.
- Kriticky posuzuje jednotlivá řešení problémů z oblasti informatiky ve společnosti, oceňuje ta dobrá a užitečná.
- Samostatně pracuje.

### Kompetence pracovní

- Žák dodržuje hygienická pravidla pro práci s počítačem.
- Pracuje bezpečně na internetu.
- Samostatně si organizuje práci a volí správné postupy.

## Průřezová témata

- Mediální výchova – Tvorba mediálních sdělení, 8. a 9. ročník
- Mediální výchova – Práce v realizačním týmu, 8. a 9. ročník

## 4.2.6 Dějepis

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět dějepis je vyučován na 2. stupni v rozsahu 8 hodin (viz tabulka časové dotace hodin na 2. stupni). Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru dějepis stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Člověk a společnost, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na vývojové etapy v dějinách, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace s ohledem na prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů ve spojení s výchovou k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen, k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí, k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel realizuje témata formou besed, referátů, skupinové práce a brainstormingu.
- Cíle předmětu naplňuje návštěvami knihoven, filmových představení, odborných pořadů a besed, návštěvami historických objektů a míst, místního zámku a archivu.
- Zadává práci s odbornými publikacemi, beletrií a texty na internetu.
- Ve vyšších třídách vede žáky k samostatnému získávání a zpracovávání informací, k tvořivé vlastní práci a k vyjádření individuálního názoru a postoje.
- Velmi často zařazuje skupinovou práci – projekty, dramatizace historických událostí, modelové situace.
- Nabízí žákům práci s autentickým materiálem – časopisy, filmy, mapy, hmotné a písemné prameny.
- Pro usnadnění orientace v historických faktech využívá práci s atlasem českých a světových dějin.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák chápe probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu.
- Vyhledává a třídí informace o probíraných oblastech.
- Seznamuje se s obecně používanými termíny a dává je do vzájemných souvislostí.

- Využívá časovou přímku a historické mapy k vytváření časových a prostorových představ.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji.
- Objevuje paralely s historií.

**Kompetence komunikativní**

- Žák souvisle a výstižně formuluje své názory na společenské dění.
- Osvojuje si postupy při užívání informací jako nástroje poznání.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák chápe význam týmové práce a postavení samostatné práce.
- Diskutuje k daným problémům.
- Rozpoznává činy, které do společnosti přinášejí nenávist a zlobu.

**Kompetence občanské**

- Žák přijímá základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy.
- Poznává naše kulturní tradice a historické dědictví a chrání je.

**Kompetence pracovní**

- Žák pracuje s učebnicí a historickými dokumenty jako se základním předpokladem kvalitního vzdělání v oblasti historie.

**Průřezová témata**

- Multikulturní výchova – lidské vztahy – 9. ročník
- Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ – 9. ročník
- Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – 8. a 9. ročník
- Enviromentální výchova – ekosystémy – 7. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj, poznávání lidí – 6. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané – 6. až 9. ročník

## 4.2.7 Občanská výchova

**Charakteristika předmětu**

Předmět se zařazuje do výuky 2. stupně a navazuje na předmět vlastivěda na 1. stupni. Hodinová dotace předmětu občanská výchova činí 4 hodiny. Probíraná oblast směřuje žáky k orientaci v životě, k poznávání složitostí světa a sebe sama. Vědomosti a dovednosti získané v rámci těchto předmětů mají být především v přímém vztahu k reálnému životu a posílení zdravé asertivity žáků. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitostí k evropskému civilizačnímu a kulturními okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.
- Učitel velmi často realizuje výuku metodou řízené diskuze, besed, dramatických výstupů, brainstormingu, sociálních a psychologických her, které velmi často bývají založeny na prožitku.
- Často používá formu projektů i miniprojektů (vhodné pro práci ve skupinách).
- Důraz klade také na orientaci v dnešní společnosti a světě. K tomu vede žáky především formou diskuze, kritického pohledu na mediální informace, samostatnému vyhledávání a třídění informací a vyjádření vlastního názoru k dané problematice.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák chápe probírané oblasti současného dění v rámci evropských i světových souvislostí.
- Vyhledává a třídí informace.
- Seznamuje se s obecně používanými základními termíny probíraných oborů.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji.
- Třídí si informace, vyjadřuje a zdůvodňuje svůj názor.

**Kompetence komunikativní**

- Žák souvisle a výstižně formuluje své myšlenky.
- Chápe potřebu vyslechnout jiný názor a vyjádřit se k němu vhodným způsobem.
- Osvojuje si postupy při užívání informačních technologií.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák chápe význam týmové práce.
- Uvědoměle přijímá různé role v pracovních skupinách, vytváří příjemné pracovní klima.
- Učí se diskutovat.

**Kompetence občanské**

- Žák poznává a přijímá základní principy společenských norem a zákonů.
- Chápe význam našeho i světového kulturního dědictví a cítí potřebu ho chránit pro další generace.
- Respektuje odlišné názory lidí, jejich přesvědčení, životní hodnoty a víru, případné konflikty řeší nenásilným způsobem.
- Poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích.
- Chápe výhody pravidel zdravého životního stylu.

**Kompetence pracovní**

- Žák se orientuje se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro běžný život občana.
- Přistupuje kriticky ke svým výsledkům, stanovuje si kritéria hodnocení vlastní práce.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj, poznávání lidí – OV 6. ročník, 8. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – OV 7. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – OV 7. ročník
- Výchova demokratického občana – občanská společnost, škola – OV6. ročník
- Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost, stát – OV 7. ročník, 8. ročník
- Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě – OV 7. ročník
- Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – OV 8. ročník
- Multikulturní výchova – lidské vztahy – OV 6. ročník, 8. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá – OV 7. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu – OV 7. ročník
- Výchova v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané – OV 7. ročník
- Mediální výchova – kulturní diference – OV 7. ročník
- Mediální výchova – multikulturalita – OV 7. ročník
- Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti – OV 7. ročník

## 4.2.8 Fyzika

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován v 7. – 9. ročníku s časovou dotací 6 hodin (viz tabulka časové dotace hodin na 2. stupni). Předmět navazuje na předmět Základy přírodních věd ze 6. ročníku. Součástí výuky předmětu v každém ročníku jsou laboratorní práce, které jsou konány 3 – 4 ročně a kde je kladen důraz na samostatnou práci žáků. V těchto hodinách si žáci ověřují a prohlubují teoretické znalosti v praxi. Obsahem je naplňování očekávaných výstupu vzdělávacího oboru fyzika, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ale poskytují znalosti k hlubšímu porozumění přírodních zákonitostí, k poznání přírodních procesů a k přiblížení reálného světa. Žáci se učí vyhledávat souvislosti mezi jednotlivými přírodními jevy, rozvíjet dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel využívá skupinovou práci (prezentace prací), práci ve dvojicích.
- Společně se žáky pracuje s přístroji.
- Pro názornost využívá laboratorní práce.
- Nabízí doplňkový výukový materiál.
- Vede žáky k samostatné práci (referáty,…).

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák vyhledává v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje.
- V týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky.
- Vyhledává vhodné způsoby, metody a strategie řešení.
- Uvádí věci do souvislostí.
- Zpracovává informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívá je k dalšímu učení.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák volí vhodné postupy řešení problémů.
- Chápe význam kontroly dosažených výsledků.
- Získává informace nutné k dosažení cíle.

**Kompetence komunikativní**

- Žák diskutuje.
- Nebojí se zeptat.
- Umí formulovat řešení úloh.
- Přijímá názory svých spolužáků, doplňuje je.
- Vyjadřuje svůj názor.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák dodržuje stanovená pravidla pro práci ve skupině.

- Učí se vzájemné toleranci a zodpovědnosti.

**Kompetence občanské**

- Žák přiměřeným způsobem rozvíjí své nadání.

**Kompetence pracovní**

- Žák bezpečně používá vybavení učebny.
- Dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

**Průřezová témata**

- Enviromentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí, problematika jaderného odpadu

## 4.2.9 Základy přírodních věd

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Základy přírodních věd je vyučován v 6. ročníku s časovou dotací 2 hodiny (viz tabulka časové dotace hodin na 2. stupni). Předmět vytváří společný základ pro přírodovědné předměty na 2. stupni (zeměpis, fyzika, přírodopis, matematika, chemie). Součástí výuky předmětu jsou laboratorní práce, které jsou konány 3 – 4 ročně a kde je kladen důraz na samostatnou práci žáků. V těchto hodinách si žáci ověřují a prohlubují teoretické znalosti v praxi.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda, ale poskytují základní znalosti k hlubšímu porozumění přírodních zákonitostí, k poznání přírodních procesů a k přiblížení reálného světa. Žáci se učí především propojovat teoretické znalosti s praktickými cvičeními, vyhledávat souvislosti mezi jednotlivými přírodními jevy, rozvíjet dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel využívá skupinovou práci (prezentace prací), práci ve dvojicích.
- Společně se žáky pracuje s přístroji.
- Prakticky s dětmi pracuje – měření, vážení, odhady,…
- Pro názornost využívá laboratorní práce.
- Nabízí doplňkový výukový materiál.
- Vede žáky k samostatné práci (referáty,…).
- Demonstruje pokusy a diskutuje o nich se žáky.
- Pro názornost využívá internet, výukové programy na PC, interaktivní tabuli a audiovizuální techniku.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák v týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky .
- Vyhledává vhodné způsoby, metody a strategie řešení.
- Uvádí věci do souvislostí.
- Zpracovává informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívá je k dalšímu učení.
- Operuje se znaky a symboly.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák volí vhodné postupy řešení problémů.
- Chápe význam kontroly dosažených výsledků.
- Získává informace nutné k dosažení cíle.

**Kompetence komunikativní**

- Vede žáky k diskusi o řešení úkolů.
- Nebojí se zeptat.
- Formuluje řešení úloh.
- Přijímá názory svých spolužáků, doplňuje je.

- Vyjadřuje svůj názor.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák dodržuje stanovená pravidla pro práci ve skupině.
- Chápe nutnost vzájemné tolerance a zodpovědnosti.

**Kompetence občanské**

- Žák přiměřeným způsobem rozvíjí své nadání.

**Kompetence pracovní**

- Žák bezpečně používá vybavení učebny .
- Dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

**Průřezová témata**

Průřezová témata nebyla začleněna.

## 4.2.10 Chemie

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět chemie je vyučován v 8. a 9. ročníku 2. stupně v rozsahu 4 hodin (viz tabulka časové dotace hodin na 2. stupni). Součástí výuky předmětu v každém ročníku jsou laboratorní práce, které jsou konány 4 ročně a kde je kladen důraz na samostatnou práci žáků. V těchto hodinách si žáci ověřují a prohlubují teoretické znalosti v praxi. Navazuje na předmět základy přírodních věd ze 6. ročníku. Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru chemie stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související průřezová témata.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Člověk a příroda, ale umožňují získávání poznatků ve všech příbuzných oborech.

Výuka probíhá většinou v odborné učebně. Poskytuje znalosti k hlubšímu porozumění přírodních zákonitostí. Je směřována k podchycení a rozvíjení zájmů o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí. S využitím jednoduchých chemických pokusů se snaží ověřit podstaty chemických jevů a vyvozovat z nich závěry. Rozvíjí dovednost pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi dle Nařízení vlády 32/2016 sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci a Vyhlášky č. 180/2015 sb. o zakázaných pracích a pracovištích, a poskytovat první pomoc.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel využívá frontální a samostatnou práci se vzdělávacími texty a pracovními listy.
- Preferuje skupinovou práci.
- Demonstruje pokusy.
- Pro názornost zařazuje laboratorní práce.
- K výuce využívá internet, výukové programy na PC, interaktivní tabuli, audiovizuální techniku.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák si rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky objektivně popisuje a vyvozuje závěry.
- Vybírá vhodné metody pro řešení problémů.
- Aplikuje chemické zákonitosti.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák se samostatně rozhoduje pro správnou metodu pozorování a řešení problému.
- Využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení.
- Prakticky si ověřuje správnost řešení problému a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací.

**Kompetence komunikativní**

- Žák přijímá názory svých spolužáků, upřesňuje je, popřípadě je doplňuje a diskutuje o nich.
- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.
- Nebojí se vyjádřit vlastní názor.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák diskutuje ve skupinách i v rámci celé třídy.
- Je tolerantní a zodpovědný při plnění dílčích částí společného úkolu.

**Kompetence občanské**

- Žák chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy.
- Respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí.

**Kompetence pracovní**

- Žák dodržuje pravidla bezpečné práce při provádění experimentů v laboratoři.
- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí.
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro svoji přípravu na budoucnost.

**Průřezová témata**

- Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí – 8. a 9. ročník

## 4.2.11 Přírodopis, Ekologický přírodopis

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět přírodopis je vyučován v 6. – 8. ročníku 2. stupně v rozsahu 5 hodin.

Rozdělení hodin přírodopis v 6. – 7. ročníku klasické třídy – 1 – 2.

V 6. ročníku končí výuka tématem Členovci – mnohonožky a stonožky, v 7. ročníku pokračuje tématem Členovci – hmyz a končí tématem Krytosemenné rostliny.

Rozdělení hodin přírodopis v 6. – 7. ročníku ve třídách s rozšířenou výukou IVT – 2 - 1.

V 6. ročníku se probere celé učivo 6. ročníku a zároveň tematický celek ze 7. ročníku Části těla semenných rostlin.

Součástí výuky předmětu v každém ročníku jsou laboratorní práce, které jsou konány 4x ročně a v případě jednohodinové týdenní dotace 2x ročně, kde je kladen důraz na samostatnou práci žáků. V těchto hodinách si žáci ověřují a prohlubují teoretické znalosti v praxi. Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a příroda stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související průřezová témata. V 9. ročníku je předmět pojmenován EKOLOGICKÝ PŘÍRODOPIS, časová dotace je 2 hodiny týdně, z toho 1 hodina je věnována průřezovému tématu **environmentální výchova**, které se vyučuje v ekologických blocích.

Obsah učiva vychází z tematických okruhů uvedených v RVP:

1. ekosystémy
2. základní podmínky života
3. lidské aktivity a problémy životního prostředí
4. vztah člověka k prostředí

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti člověk a příroda, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Výuka probíhá ve specializované učebně nebo v kmenových třídách. Ve všech ročnících jsou žáci vedeni k samostatnému získávání a zpracovávání informací, k tvořivé vlastní práci a k vyjádření individuálního názoru a postoje.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Ve výuce převažuje frontální a samostatná práce se vzdělávacími texty a pracovními listy.
- Učitel velmi často zařazuje skupinovou práci a řízenou diskuzi.
- Demonstračně pracuje s přírodninami a obrazovým materiálem.
- Nabízí žákům práci s lupou a mikroskopem.
- Pro názornost a logické pochopení učiva zařazuje laboratorní práce v pracovně a v přírodě.
- K rozšíření výuky využívá Internet, výukové programy na PC, interaktivní tabuli, audiovizuální techniku.
- Navštěvuje s žáky výukové programy Ekocentra Paleta.

## Klíčové kompetence

### Kompetence k učení

- Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení.
- Vyhledává a třídí informace a po jejich pochopení je využívá v praktickém životě.
- Operuje s obecně využívanými termíny, uvádí věci do souvislostí a propojuje do širších celků poznatky z různých oblastí.
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

### Kompetence k řešení problémů

- Žák samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.

### Kompetence komunikativní

- Žák formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.
- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků.

### Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytuje pomoc nebo o ni požádá.

### Kompetence občanské

- Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti psychickému i fyzickému násilí.
- Poskytuje dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmenální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

### Kompetence pracovní

- Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.
- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost. Činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

**Průřezová témata**

- Environmentální výchova – ekosystémy – 9. ročník
- Environmentální výchova – základní podmínky života – 9. ročník
- Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí – 9. ročník
- Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí – 9. ročník

## 4.2.12 Zeměpis

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět zeměpis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, integruje část vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Je vyučován jako samostatný předmět v 6. a 7. a 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, k osvojování hlavních geografických objektů, jevů a pojmů. Dále vede k získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, k rozvoji trvalého zájmu o poznávání světa.

Napomáhá k rozvoji kritického myšlení a logického uvažování, k dovednosti aplikovat geografické poznatky do praktického života.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Při výuce učitel maximálně využívá práci s textem a mapou.
- Zařazuje skupinovou a samostatnou práci, práci se vzdělávacími texty a pracovními listy.
- Využívá geografických časopisů (Lidé a Země) a aktuálních informací z internetových stránek.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák rozvíjí své dovednosti potřebné k osvojování učiva, propojuje získané poznatky do širších celků a nalézá souvislosti.
- Vyhledává, shromažďuje, třídí a porovnává informace, kriticky posuzuje získané poznatky a formuluje závěry.
- Navozuje situace, při nichž využívá vlastní zkušenosti a poznatky z jiných předmětů.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák chápe problémy a diskutuje o jejich možném řešení.

**Kompetence komunikativní**

- Žák formuluje a vyjadřuje myšlenky a názory v logickém sledu.
- Přijímá názory svých spolužáků, upřesňuje je, popřípadě je doplňuje a diskutuje o nich.
- Vyjadřuje svůj názor a respektuje názory druhých.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák diskutuje ve skupinách i v rámci celé třídy.
- Je zodpovědný za své jednání.

**Kompetence občanské**

- Žák si vytváří osobní představy o geografickém a životním prostředí.
- Navozuje situace k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje.

**Kompetence pracovní**

- Žák pracuje efektivně, dodržuje pravidla bezpečnosti.

**Průřezová témata**

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané, Svět nás zajímá – 6., 7. ročník
- Enviromentální výchova – Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí – 6., 7. ročník
- Multikulturní výchova – Etnický původ – 7. ročník

## 4.2.13 Hudební výchova

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět hudební výchova je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně, na druhém stupni v rozsahu 4 hodiny. Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru umění a kultura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebního umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především pak vedou k rozvoji hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel zařazuje individuální tvořivé činnosti a skupinové činnosti.
- Používá doplňkový materiál – noty, s odborné texty.
- Využívá hudební nástroje – Orffův instrumentář, keybord, klavír, kytara, zobcová flétna.
- Pracuje s internetem, časopisy, odbornými publikacemi.
- Využívá interaktivní tabuli, CD, DVD, MP3 přehrávače.
- Navštěvuje se žáky výchovné koncerty, divadla.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák se učí prostřednictvím vlastní tvorby.
- Žák rozvíjí svou tvořivost osvojováním si různých hudebních technik.
- Vnímá hudební díla v historickém kontextu.
- Prostřednictvím hudebních děl poznává okolní svět.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák vyhledává vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, témata sám zpracovává.
- Volí vhodné hudební vyjadřovací prostředky.
- Kriticky posuzuje hudební díla i vlastní tvorbu.

**Kompetence komunikativní**

- Žák přistupuje k hudbě jako ke způsobu dorozumívání.
- Rozvíjí si dovednosti potřebné pro vedení dialogu nebo diskuze o dojmu z hudebního díla.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák předkládá dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby vyhledávat dostatečné množství hudebních podnětů .
- Hudebně se projevuje, využívá všech získaných schopností a zkušeností.

**Kompetence občanské**

- Žák se seznamuje s významnými hudebními díly a jejich autory.
- Vytváří si potřebu návštěv hudebních koncertů.
- V rámci možností se zajímá o hudební dění a podporuje ho.

**Kompetence pracovní**

- Žák si osvojuje hudební techniky a nástroje .

**Průřezová témata**

- Multikulturní výchova – vnímání rozmanitosti, harmonie, diferenciace.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzájemné obohacování se, svébytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví

## 4.2.14 Výtvarná výchova

**Charakteristika předmětu – výtvarná výchova**

Vyučovací předmět výtvarná výchova je zařazen ve všech ročnících 2. stupně. Výtvarná práce žáků je ovlivňována jejich zkušenostmi, představami, vnímáním skutečnosti a jejich pohledem na svět. Žáci objevují a získávají celou řadu vědomostí, dovedností a dalších návyků. Výuka výtvarné výchovy se zákonitě propojuje s výukou celé řady dalších předmětů. Při výtvarné práci se aktivně rozvíjejí schopnosti výtvarného vyjadřování, vnímání, estetického cítění, představivosti, fantazie, prožitků a myšlení. Učitelé se podílejí na formování vkusu žáka, jeho citu pro krásu. Směřují žáka k praktickému a vkusnému používání výtvarné výchovy v životě, k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb.

V 6. a 7. ročníku se vyučuje výtvarná výchova 2 hodiny týdně v dvouhodinovém bloku. Žáci tak mají možnost realizovat rozsáhlejší a časově náročnější úkoly, zpracovávat větší formáty, experimentovat s prostředky tradičními i nově vznikajícími. Žáci jsou vedeni k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci prožitků a pocitů , k tvořivému přístupu ke světu, k obohacování emociálního života.

V 8. a 9. ročníku je zařazena jedna hodina týdně. Na druhém stupni je tedy časová dotace pro výtvarnou výchovu 6 hodin.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel prakticky využívá výtvarné materiály a tím rozvíjí schopnosti a poznatky žáků.
- Převažuje individuální výtvarná činnost doplněná o práci ve dvojicích a skupinovou práci.
- Vede žáky k orientaci ve výtvarném umění.
- Podporuje vlastní tvorbu žáků a vyjádření jejich osobitého názoru.
- Přijímá výtvarné dílo s ohledem na estetické cítění druhého člověka.
- Doplňuje poznatky o estetice na výstavách, v galeriích.
- Směřuje k vytvoření estetického vnímání a jeho praktického používání v každodenním životě.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie, organizuje a třídí vlastní učení.
- Samostatně pozoruje a experimentuje.
- Posoudí vlastní pokrok.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.
- Samostatně se orientuje v problematice výtvarné činnosti.

**Kompetence komunikativní**

- Žák se srozumitelně vyjadřuje..

- Vhodným způsobem prosazuje své zájmy, toleruje i odlišné názory ostatních.
- Vhodně obhajuje svůj vlastní názor, argumentuje.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák komunikuje v rámci celé skupiny i v rámci celé třídy.
- Respektuje, hodnotí a uznává kvalitu názorů a estetických prací druhých lidí.
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho samostatný rozvoj.

**Kompetence občanské**

- Žák vnímá kulturní tradice a historické dědictví svého regionu a národa.
- Vnímá a chápe umění a tradice jiných národů a národností.
- Projevuje smysl pro tvořivost.

**Kompetence pracovní**

- Žák si osvojuje pracovní návyky a postupy, které vedou k řešení úkolů.
- Zvládá jednoduché výtvarné techniky a připravuje se na zpracování složitějších úkolů.
- Dodržuje bezpečnostní a hygienické zásady při práci ve výtvarné výchově, používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, plní povinnosti a závazky.

**Průřezová témata**

Do výuky výtvarné výchovy budou zařazena následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností a poznání VV 6. – 9. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – kreativita VV 6. – 9. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – komunikace VV 6. – 9. ročník
- Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět VV 6. – 9. ročník
- Multikulturní výchova – kulturní diference VV 6. – 9. ročník
- Multikulturní výchova – lidské vztahy VV 6. – 9. ročník

## 4.2.15 Výchova ke zdraví

**Charakteristika předmětu**

Předmět se zařazuje na 2. stupni a navazuje na předměty prvouka a přírodověda na 1. stupni. Hodinová dotace předmětu Výchova ke zdraví činí 3 hodiny a je zařazena pouze v 6. – 8. ročníku. Probíraná oblast směřuje žáky k orientaci v životě, k poznávání složitosti světa a sebe sama. Vědomosti a dovednosti získané v rámci těchto předmětů mají být především v přímém vztahu k reálnému životu, posílení zdravé asertivity žáků a k chování podporující zdravý životní styl. Výuka tohoto předmětu přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví a směřuje k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany a možná rizika, která život a zdraví ohrožují v běžných i mimořádných situacích, prohlubují a rozšiřují si poznatky o sobě, vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru tématu je předmět velmi úzce spojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.
- Učitel velmi často realizuje výuku metodou řízené diskuze, besed, dramatických výstupů, brainstormingu, sociálních a psychologických her, které velmi často bývají založeny na prožitku.
- Učitel vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví a k odpovědnosti za ně.
- Učitel využívá vyučování prožitkem k osvojení účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích.
- Učitel vede žáky k pochopení a prohloubení mezilidských i partnerských vztahů – manželství, rodina, škola, zaměstnání.
- Často používá formu projektů i miniprojektů (vhodné pro práci ve skupinách).
- Se svými žáky navštěvuje kojenecké ústavy, domy dětí, Dům na půl cesty, azylové domy, krizová centra, …apod.
- Důraz klade také na orientaci v dnešní společnosti a světě. K tomu vede žáky především formou diskuze, kritického pohledu na mediální informace, samostatnému vyhledávání a třídění informací a vyjádření vlastního názoru k dané problematice.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák chápe probírané oblasti současného dění v rámci evropských i světových souvislostí.
- Vyhledává a třídí informace.
- Seznamuje se s obecně používanými základními termíny probíraných oborů.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji.
- Třídí si informace, vyjadřuje a zdůvodňuje svůj názor.

**Kompetence komunikativní**

- Žák souvisle a výstižně formuluje své myšlenky.
- Chápe potřebu vyslechnout jiný názor a vyjádřit se k němu vhodným způsobem.
- Osvojuje si postupy při užívání informačních technologií.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák chápe význam týmové práce.
- Uvědoměle přijímá různé role v pracovních skupinách, vytváří příjemné pracovní klima.
- Učí se diskutovat.

**Kompetence občanské**

- Žák poznává a přijímá základní principy společenských norem a zákonů.
- Chápe význam našeho i světového kulturního dědictví a cítí potřebu ho chránit pro další generace.
- Respektuje odlišné názory lidí, jejich přesvědčení, životní hodnoty a víru, případné konflikty řeší nenásilným způsobem.
- Poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích.
- Chápe výhody pravidel zdravého životního stylu.

**Kompetence pracovní**

- Žák se orientuje se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro běžný život občana.
- Přistupuje kriticky ke svým výsledkům, stanovuje si kritéria hodnocení vlastní práce.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj, poznávání lidí – VKZ 6. ročník, 7. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – VKZ 7. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá – VKZ 8. ročník
- Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – VKZ 8. ročník
- Mediální výchova – práce v realizačním týmu – VKZ 8. ročník

## 4.2.16 Tělesná výchova

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně, na 2. stupni v rozsahu 8 hodin .Vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“. Integruje část vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Člověk a zdraví, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si utvářeli pozitivní vztah ke zdraví, jeho ochraně i hloubce problémů spojených s nemocí či poškozením zdraví. Důraz je kladen na rizika, která mohou ohrozit zdraví v běžných i mimořádných situacích.

Obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru tělesná výchova stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výuka probíhá většinou v tělocvičnách nebo na školním hřišti. Důraz je kladen na získávání radostného pocitu z pohybu a utužení sociálních vztahů mezi žáky v kolektivu. Ve vyšších ročnících jsou žáci vedeni k samostatnému získávání a zpracovávání informací a k vyjádření individuálního názoru a postoje.

Při veškerých činnostech v předmětu a ročnících je dodržován odpovídající metodický postup, bezpečnostní zásady a je využíváno obvyklých a dostupných bezpečnostních pomůcek.

Do výuky tělesné výchovy je začleněn v 7. ročníku lyžařský výcvik.

Dále vyučující mohou využívat nabídky bruslení (zimní stadion Pardubice), plavání (plavecký areál), jednodenní lyžařské kurzy, bowling.

Do výuky jsou zařazovány prvky zdravotní tělesné výchovy, zvláště do rozcvičování a protahování.

Chlapci a dívky sportují zvlášť, ve vyšších ročnících mohou v určitých disciplínách sportovat společně.

Podle počtu žáků mohou být spojeny i odlišné ročníky.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel volí skupinovou práci (dopomoc a záchrana).
- Zařazuje cvičení ve dvojicích (dopomoc, záchrana, vzájemné hodnocení).
- Vhodným tréninkem zvyšuje individuální sportovní výkony.
- Rozvíjí kolektivní myšlení (sportovní hry).
- Využívání prvků soutěživosti.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák rozvíjí své pohybové schopnosti a dovednosti.
- Získává návyky správného držení těla, nacvičuje základní cviky k získání těchto návyků.

- Vědomě zvládá pohyb za pomoci cviků na koordinaci pohybu.
- Zvyšuje svůj pohybový rozsah a obratnost.
- Posiluje tělesnou kondici a duševní pohodu správně zvolenými aktivitami vhodnými a přiměřenými věku.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák uplatňuje efektivní řešení vzniklých situací.
- Nalézá chyby v prováděných pohybových činnostech, nahrazuje je správným řešením a svá řešení obhajuje.

**Kompetence komunikativní**

- Žák slyší, vnímá a reaguje na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty – slovní, gestikulační…).
- Přijímá názory svých spolužáků, upřesňuje je, popřípadě je doplňuje a diskutuje o nich.
- Vyjadřuje vlastní názor.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák upevňuje své charakterové vlastnosti a rozvíjí sociální vztahy.
- Je tolerantní a zodpovědný při plnění dílčích částí společného úkolu.
- Seznamuje se s důležitostí organizace a spolupráce především formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat …).

**Kompetence občanské**

- Žák odpovídajícím a přiměřeným způsobem rozvíjí své nadání a zdravou asertivitu.

**Kompetence pracovní**

- Žák dodržuje hygienická pravidla při pohybových aktivitách.
- Seznamuje se s bezpečnostními zásadami (při hrách v tělocvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na nářadí …).
- Připravuje se na sportovní výkon – volí vhodné oblečení, vhodnou obuv …

**<u>Průřezová témata</u>**

- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – psychohygiena, kreativita
- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace, kompetence

## 4.2.17 Pracovní činnosti

**Charakteristika vzdělávacího předmětu**

Vyučovací předmět pracovní činnosti je v 6. a 7. ročníku vyučován s časovou dotací 2 hodiny týdně. Pracovní činnosti se skládají z předmětů Technické činnosti a Pěstitelské práce. V naší škole je tento předmět možno velmi dobře realizovat v plné míře, neboť technické zázemí a zabezpečení nástroji i materiály je na velmi dobré úrovni. Obsahem vzdělávání je naplňování očekávaných výstupů stanovených Rámcovým vzdělávacím plánem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy. Dovednosti, které žáci získají jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci vzdělávací oblasti, ale také pro zvyšování manuální zručnosti, osvojení si nových pracovních postupů a technologií a v neposlední řadě pro rozvíjení estetického cítění žáků.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel nabízí žákům práci s různorodými materiály.
- K výuce nabízí různé druhy nářadí včetně elektrických.
- Vede žáky k používání různých pracovních postupů a technik při vytváření výrobků.
- Umožňuje žákům samostatnou i kolektivní práci.
- Prezentuje práce žáků.
- Seznamuje žáky s technickou dokumentací.
- Podporuje kreativitu žáků.
- Výuka probíhá v kmenových třídách, v pracovně přírodopisu a především na školním pozemku nebo v dílnách.
- Učitel organizuje vycházky do přírody, odborné pořady a besedy.
- Nabízí žákům odborné publikace a časopisy a texty na internetu.
- Vede žáky k získávání pracovních návyků a k dodržování bezpečnosti a hygieny.
- Poskytuje žákům důležité informace pro odpovědné rozhodování o dalším profesním zaměření.

**Klíčové kompetence technické činnosti**

**Kompetence k učení**

- Žák si osvojuje práci podle návodu.
- Pracuje s různými technickými materiály, organizuje svou práci.
- Předkládá příklady pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení.
- Poznává vlastnosti materiálů a surovin a jejich použitelnost.
- Poznává výhody pořizování náčrtu při různých činnostech.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák si uvědomuje potřeby praktického ověřování řešení problémů.
- Hledá nové způsoby využití dovedností při práci s technickými materiály.
- Předkládá příklady nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce.

**Kompetence komunikativní**

- Žák se seznamuje s přesným významem pojmů při práci s technickými materiály.

- Prezentuje svou práci.
- Komunikuje s ostatními žáky, společně diskutují o dané problematice.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák spolupracuje ve dvojici či v malé skupině.
- Uvědomuje si potřeby ohleduplnosti na pracovišti.

**Kompetence občanské**

- Žák tvořivě přistupuje k plnění zadaných témat.
- Chápe vliv různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnost za jeho ochranu.

**Kompetence pracovní**

- Žák provádí práci s co nejlepší kvalitou.
- Správně a bezpečně používá všechny nástroje a materiály.
- Vyhledává možná rizika při pracovních činnostech a hledá cesty jejich minimalizace.
- Předkládá různé postupy vedoucí ke stejnému cíli.
- Vytváří si prostor k profesní orientaci.

**Průřezová témata – technické činnosti**

Průřezová témata nejsou zařazena.

**Klíčové kompetence pěstitelské práce**

**Kompetence k učení**

- Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení.
- Vyhledává a třídí informace a po jejich pochopení je využívá v praktickém životě.
- Operuje s obecně využívanými termíny, uvádí věci do souvislostí a propojuje do širších celků poznatky z různých oblastí.
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.

**Kompetence komunikativní**

- Žák formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.
- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.
- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytuje pomoc nebo o ni požádá.

**Kompetence občanské**

- Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti psychickému i fyzickému násilí.
- Poskytuje dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmenální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

**Kompetence pracovní**

- Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.
- Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost. Činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

**Průřezová témata – pěstitelské práce**

Průřezová témata nejsou zařazena.

## 4.2.18 Svět práce

**Charakteristika předmětu**

Vyučovací předmět Svět práce patří do oblasti Člověk a svět práce je vyučován v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Probíraná oblast směřuje žáky k orientaci v životě, k poznávání složitosti světa a sebe sama. Vědomosti a dovednosti získané v rámci tohoto předmětu by měly žákům pomoci orientovat se na trhu práce, připravit žáka na přechod ze základní na střední školu. Učí žáky přebírat osobní odpovědnost za vlastní rozhodování o své budoucnosti.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.
- Učitel velmi často realizuje výuku metodou řízené diskuze, besed, brainstormingu, sociálních a psychologických her.
- Spolu se žáky navštěvuje podniky, Úřad práce, burzy škol, apod.
- Důraz klade také na orientaci v dnešní společnosti a světě. K tomu vede žáky především formou diskuze, kritického pohledu na mediální informace, samostatnému vyhledávání a třídění informací a vyjádření vlastního názoru k dané problematice.
- Seznamuje žáky s prací na internetu a možností vyhledat si informace o volných pracovních místech.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák chápe probírané oblasti současného dění v rámci evropských i světových souvislostí.
- Vyhledává a třídí informace.
- Seznamuje se s obecně používanými základními termíny probíraných oborů.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji.
- Třídí si, vyjadřuje a zdůvodňuje svůj názor.

**Kompetence komunikativní**

- Žák souvisle a výstižně formuluje své myšlenky.
- Chápe potřebu vyslechnout jiný názor a vyjádřit se k němu vhodným způsobem.
- Osvojuje si postupy při užívání informačních technologií.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák chápe význam týmové práce.
- Uvědoměle přijímá různé role v pracovních skupinách, vytváří příjemné pracovní klima.
- Uvědoměle diskutuje.

**Kompetence občanské**

- Žák poznává a přijímá základní principy společenských norem a zákonů.

- Respektuje odlišné názory lidí, jejich přesvědčení, životní hodnoty a víru, případné konflikty řeší nenásilným způsobem.
- Chápe výhody pravidel zdravého životního stylu.

**Kompetence pracovní**

- Žák se orientuje se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro běžný život občana.
- Správně vyplňuje různé formuláře.
- Přistupuje kriticky ke svým výsledkům, stanovuje si kritéria hodnocení vlastní práce.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj, poznávání lidí – SP, 9. ročník
- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – SP, 9. ročník

## 4.2.19 Další cizí jazyk

Podle počtu zájemců nabízíme tyto jazyky: německý jazyk, francouzský jazyk, ruský jazyk a španělský jazyk.

### 4.2.19.1 Německý jazyk

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Předmět německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Jazyk a jazyková komunikace. Německý jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku českého jazyka, a zároveň dochází ke srovnávání některých gramatických jevů s jazykem anglickým. Je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku v hodinové dotaci 2 hodiny týdně. Úroveň vzdělání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení A1 podle Společného evropského rámce pro jazyky.

Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Cílem jazykové výuky je totiž podpora rozvoje komunikativních dovedností a překonávání jazykové bariéry. Výuka je cílena na ústní projev, dialogy, poslech s porozuměním, čtení s porozuměním i psaní. Žáci jsou aktivizováni hrami, rapy, písněmi apod.

Výuka seznamuje žáky s reáliemi, se způsobem života a kulturními tradicemi země, které tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Jazyk má být chápán jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel využívá skupinovou práci (prezentace prací), práci ve dvojicích (rozhovory, ...), samostatnou práci (individuální přístup,…), práci na stanovištích (procvičování či opakování učiva,…).
- Předkládá žákům doplňkový výukový materiál – texty k aktuálním tématům, kopie, ...
- Doporučuje práci se slovníky – autentické texty a texty s neznámou slovní zásobou.
- Vyhledává společně se žáky texty na internetu – reálie a zajímavosti německy mluvících zemí.
- Používá hry na upevnění slovní zásoby, gramatiky, lexikálních struktur, písničky, říkanky, ...

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák vybírá a využívá vhodné aktivační metody a způsoby, které vedou k samostatné práci při vyhledávání, třídění a zpracovávání informací.
- Rozvíjí si pozitivní vztah k německému jazyku a ke zdokonalování znalostí.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák porovnává stavbu německého, anglického a českého jazyka, vyhledává shody a odlišnosti.

- Vyhledává informace vhodné k řešení problémů.
- Řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení.

**Kompetence komunikativní**

- Žák využívá možností k porozumění německy vedenému rozhovoru a německy psaných jednoduchých textů.
- Nebojí se používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk.
- Využívá informačních a komunikačních prostředků pro komunikaci s okolním světem.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, utváří příjemnou atmosféru v týmu a podílí se na vytváření pravidel práce.
- Chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

**Kompetence občanské**

- Žák získává představu o tradicích a kultuře v německy mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi.

**Kompetence pracovní**

- Žák správně používá slovník.
- Využívá německého jazyka k získávání informací z různých oblastí.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – Komunikace, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
- Multikulturní výchova – Multikulturalita, Kulturní diference

## 4.2.19.2 Francouzský jazyk

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Předmět francouzský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Jazyk a jazyková komunikace. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni domluvit se s cizincem v běžných situacích a mohli s ním hovořit o jednoduchých tématech. Zároveň žáky motivuje k rozvíjení zájmu o kulturu, zajímavosti a způsob života ve frankofonních zemích. Dochází rovněž ke srovnávání s mateřským i anglickým jazykem, poukazuje se na internacionalizmy, rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti. Úroveň vzdělání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení A1 podle Společného evropského rámce pro jazyky.

Vyučovací předmět francouzský jazyk je realizován v 7., 8. a 9. postupném ročníku v hodinové dotaci 2 hodiny týdně.

Ve výuce se klade důraz na fonetiku, poslech s porozuměním, jednoduché dialogy, čtení s porozuměním, samostatný ústní projev i psaní. Žáci jsou aktivizováni hrami, písněmi, básničkami, jazykolamy apod.

Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel využívá skupinovou práci (prezentace prací), práci ve dvojicích (rozhovory, ...), samostatnou práci (individuální přístup,…), práci na stanovištích (procvičování či opakování učiva,…).
- Předkládá žákům doplňkový výukový materiál – texty k aktuálním tématům, kopie, ...
- Doporučuje práci se slovníky – autentické texty a texty s neznámou slovní zásobou.
- Vyhledává společně se žáky texty na internetu – reálie a zajímavosti frankofonních zemí.
- Používá hry na upevnění slovní zásoby, gramatiky, lexikálních struktur, písničky, říkanky, ...

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák používá aktivační metody a způsoby, které vedou k samostatné práci při vyhledávání, třídění a zpracovávání informací.
- Žák je motivován k samostatné komunikaci v cizím jazyce.
- Rozvíjí si pozitivní vztah k francouzskému jazyku a ke zdokonalování znalostí.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák porovnává francouzský, anglický a český jazyk, vyhledává shody a odlišnosti.
- Žák uplatňuje dosud osvojenou slovní zásobu k získávání požadovaných informací.
- Samostatně vyhledává informace vhodné k řešení problémů.

**Kompetence komunikativní**

- Žák využívá možností k porozumění francouzsky vedenému rozhovoru a francouzsky psaných jednoduchých textů.
- Žák se řízeným dialogem učí komunikovat v cizím jazyce.
- Nebojí se používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, utváří příjemnou atmosféru v týmu a podílí se na vytváření pravidel práce.
- Chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

**Kompetence občanské**

- Žák získává představu o tradicích a kultuře ve frankofonních zemích a porovnává je se zvyky našimi. Respektuje a ocení tyto tradice a zvyky.

**Kompetence pracovní**

- Žák uvědoměle a správně používá slovník.
- Žák plní svědomitě zadané úkoly.
- Dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.
- Využívá znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – Komunikace, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
- Multikulturní výchova – Multikulturalita, Kulturní diference

## 4.2.19.3 Ruský jazyk

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Předmět ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Jazyk a jazyková komunikace. Ruský jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku českého jazyka. Je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku v hodinové dotaci 2 hodiny týdně. Úroveň vzdělání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení A1 podle Společného evropského rámce pro jazyky.

Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Cílem jazykové výuky je totiž podpora rozvoje komunikativních dovedností a překonávání jazykové bariéry. Výuka je cílena na ústní projev, dialogy, poslech s porozuměním, čtení s porozuměním i psaní. Žáci jsou aktivizováni hrami, rapy, písněmi apod.

Výuka seznamuje žáky s reáliemi, se způsobem života s kulturními tradicemi země, které tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Jazyk má být chápán jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Učitel využívá skupinovou práci (prezentace prací), práci ve dvojicích (rozhovory, ...), samostatnou práci (individuální přístup,…), práci na stanovištích (procvičování či opakování učiva,…).
- Předkládá žákům doplňkový výukový materiál – texty k aktuálním tématům, kopie, ...
- Doporučuje práci se slovníky – autentické texty a texty s neznámou slovní zásobou.
- Vyhledává společně se žáky texty na internetu – reálie a zajímavosti rusky mluvících zemí.
- Používá hry na upevnění slovní zásoby, gramatiky, lexikálních struktur, písničky, říkanky, ...

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák vybírá a využívá vhodné aktivační metody a způsoby, které vedou k samostatné práci při vyhledávání, třídění a zpracovávání informací.
- Rozvíjí si pozitivní vztah k ruskému jazyku a ke zdokonalování znalostí.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák porovnává stavbu ruského, anglického a českého jazyka, vyhledává shody a odlišnosti.
- Vyhledává informace vhodné k řešení problémů.
- Řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení.

**Kompetence komunikativní**

- Žák využívá možnosti k porozumění rusky vedenému rozhovoru a rusky psaných jednoduchých textů.
- Nebojí se používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk.
- Využívá informačních a komunikačních prostředků pro komunikaci s okolním světem.

**Kompetence sociální a personální**

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, utváří příjemnou atmosféru v týmu a podílí se na vytváření pravidel práce.
- Chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

**Kompetence občanské**

- Žák získává představu o tradicích a kultuře v rusky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi.

**Kompetence pracovní**

- Žák správně používá slovník.
- Využívá ruského jazyka k získávání informací z různých oblastí.

**Průřezová témata**

- Osobnostní a sociální výchova – Komunikace, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
- Multikulturní výchova – Multikulturalita, Kulturní diference

## 4.2.19.4 Španělský jazyk

**Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět španělský jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je dotován dvěma hodinami týdně. Očekávané výstupy jsou rozpracované na základě výstupů uvedených v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání.

Výuka probíhá většinou ve skupinách, kterých je více než kmenových tříd. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci by měli rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Výuka seznamuje žáky s reáliemi španělsky mluvících zemí. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Žáci se španělštinou začínají v 7. třídě, kdy si volí druhý cizí jazyk. Cílem výuky je získání trvalého zájmu o cizí jazyk. V rámci druhého cizího jazyka žáci směřují k dosažení úrovně A2. Cílem předmětu španělský jazyk na druhém stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby v běžných konverzačních frázích, na přiměřených textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát.

**Výchovné a vzdělávací strategie**

- Výuka probíhá většinou v kmenových třídách a jazykové učebně.
- Některá témata realizuje učitel formou projektů, scének, prezentací.
- Učitel upřednostňuje práci ve dvojicích nebo větších skupinách.
- K upevnění slovní zásoby a gramatiky vyučující využívá her.
- Učitel využívá i práci s autentickým materiálem ( doplňkové materiály, filmy, písně, mapy).
- Při výuce učitel vede žáky k aktivní práci s dvojjazyčným slovníkem.

**Klíčové kompetence**

**Kompetence k učení**

- Žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Aplikuje probraná témata a jazykové jevy.
- Uvědomí si důležitost schopnosti komunikovat španělsky pro další studium a praktický život.

**Kompetence k řešení problémů**

- Žák využívá jazykové dovednosti v jednoduchých problémových situacích v cizojazyčném prostředí.
- Překonává ostych při komunikaci ve španělštině.
- Orientuje se v gramatických pravidlech.

**Kompetence komunikativní**

- Žák formuluje jednoduché myšlenky španělsky.
- Rozumí jednoduché promluvě i přiměřenému textu ve španělštině.

- Využívá komunikativní dovednosti osvojené ve španělském jazyce k navázání kontaktů.

**Kompetence sociální a personální**

- Žáci při práci ve skupině jsou schopni diskutovat na dané téma.
- V jednoduchých situacích jsou schopni nabídnout pomoc nebo o ni požádat.

**Kompetence občanské**

- Žák získává představu o cizojazyčných kulturách a prohlubuje si toleranci k nim.

**Kompetence pracovní**

- Žák samostatně pracuje s dvojjazyčným slovníkem.
- Využívá španělského jazyka k získávání informací z různých oblastí.

**Průřezová témata – španělský jazyk 2. stupeň**

- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, 7. – 9. ročník, kreativita, 8. – 9. ročník, sociální rozvoj – komunikace, 8. – 9. ročník
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, 7. – 9. ročník, Objevujeme Evropu a svět, 7. – 9. ročník
- Multikulturní výchova – Multikultura, 9. ročník
- Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí, 7.ročník
- Mediální výchova – tematické okruhy receptivních činností – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, 8. – 9. ročník, stavba mediálních sdělení, 9. ročník, fungování a vliv médií ve společnosti, 9. ročník

## 4.2.19.5 Český jazyk – další cizí jazyk (připraveno do nového ŠVP)

**Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk (další cizí jazyk)**

**Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět český jazyk patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Vyučuje se v rozsahu 2 hodiny týdně od 7. ročníku ZŠ, zpravidla u žáků s OMJ.

Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování (výklad, shrnutí učiva), skupinová práce, partnerská práce (dialogy), práce na stanovištích, samostatná práce (procvičování a opakování učiva, práce s PC a tabletem).

Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností, proto je kladen velký důraz na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní.

**Stěžejní činnosti žáků ve výuce českého jazyka**

Cílem výuky českého jazyka jako dalšího cizího jazyka je u žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý cizí jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí.

**Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:**

**Kompetence k učení**

Studenty učíme prakticky se seznámit s různými učebními strategiemi. Poznávání českého gramatického systému funguje jako prostředek rozvoje myšlení.

**Kompetence k řešení problému**

Žáky učíme vyhledávat informace v referenčních zdrojích – dvojjazyčný slovník, internet. Dále jsou žáci vedeni k odhadování významu neznámých slov např. při práci s textem.

**Kompetence komunikativní**

Důraz klademe na rozvoj komunikačních dovedností, rovnoměrně je rozvíjen poslech, čtení s porozuměním, mluvení i psaní. Žáci mají možnost vyjádřit svůj názor a naslouchat názorům druhých.

**Kompetence sociální a personální**

V řadě aktivit žáci spolupracují formou párové a skupinové práce. Prostřednictvím sebehodnocení se učí identifikovat své slabé a silné stránky.

**Kompetence občanské**

Žáci se seznamují se životem svých vrstevníků v jiné zemi, jsou vedeni ke srovnávání a přemýšlení o otázkách týkajících se kulturních odlišností, občanských práv, práv dítěte, životního prostředí.

**Kompetence pracovní**

Žáci jsou vedeni k uvědomění si důležitosti znalosti jazyka pro budoucí pracovní uplatnění. Získávají zkušenosti v sebehodnocení.

**Kompetence digitální**

Žák využívá digitálních technologií při učení, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data. Volí postupy a způsoby za pomoci digitálních prostředků.

**Upřednostňované formy a metody práce**

Ve výuce využíváme samostatnou, skupinovou a projektovou práci, frontální výuku a práci na stanovištích. K vytváření modelových situací využíváme rozhovor, dialog a diskusi. K procvičování slovní zásoby se opíráme o metody slovní, názorně – demonstrační, metodu Brainstorming. Metodu řešení problémových úkolů využijeme při práci se slovníky, při vyhledávání na internetu.

**Časová dotace**

Český jazyk je od 7. do 9. ročníku vyučován 2 hodiny týdně.

**Prostředí realizace**

Český jazyk se vyučuje v učebně tříd, které mají podle rozvrhu český jazyk, případně další učebně při dělení na skupiny. Na výuku v běžných vyučovacích hodinách navazují akce vztahující se k předmětu.

**Tematická integrace**

Vyučování českého jazyka probíhá v těsné návaznosti na český jazyk a literaturu a další vyučovací předměty.

# 5 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Při hodinách používáme kromě hodnocení klasifikačními stupni i slovní hodnocení a hodnocení obrázky, např. „smajlíky“, hvězdičkami,… Aby dítě poznávalo své přednosti a nedostatky, možnosti a hranice, využíváme práci s chybou a pochvalu. Pochvala žáka povzbuzuje a motivuje ho pro další práci. Chyba je zase ukazatelem toho, co je potřeba procvičit a zopakovat. Chyba je přirozenou součástí procesu učení se a je třeba jí maximálně využívat pro žákovo zdokonalování.
Děti si zakládají portfolia s výsledky své školní práce. Učitel tyto práce hodnotí a žák na základě tohoto hodnocení provádí své následné sebehodnocení, popřípadě svou práci konzultuje s vyučujícím. Tím získává přehled o svých dosažených úspěších, popř. nedostatcích. Svým sebehodnocením si tyto přednosti a neúspěchy lépe uvědomuje. S obsahem portfolií se rodiče seznamují na pravidelných čtvrtletních třídních schůzkách.
Sebehodnocení by mělo hlavně přinést žákovi odpovědi na následující otázky:

- co se mi podařilo, nepodařilo
- z čeho jsem měl radost
- co mi šlo lehce, co s obtížemi, co vůbec
- co udělám příště jinak, lépe……apod.

Od sebehodnocení dílčích úkolů vedeme žáky k vlastnímu hodnocení práce za určité období, ať už ústnímu, nebo písemnému. Nejčastěji využíváme běžné klasifikační období.
Pro hodnocení skupinové práce nebo miniprojektů využíváme kriteriální hodnocení.

**Kriteriální hodnocení**

- Kriteriální hodnocení je jedním ze způsobů slovního hodnocení. Na rozdíl od tradičního hodnocení se kriteriální soustřeďuje na obecný popis standardního výkonu vzhledem k pevně stanoveným kritériím.
- Učitel nejprve stanoví kritéria, podle kterých bude práce žáků hodnocena. Ke každému z kritérií potom doplní popis standardního výkonu, jak má žákova práce vypadat.
- Někdy se popisuje pouze to, jak má vypadat kvalitní práce. Vhodné je ale popsat i to, jak vypadá práce nekvalitní, na které bude muset žák, nebo skupina ještě zapracovat.
- Tabulku s kritérii a popisem standardu žáci obdrží před započetím práce, může být součástí zadání.

**Příklad:**

| Popis standardu - referát | Bereme | Nebereme |
|---|---|---|
| Formální úprava | Referát obsahuje jméno a příjmení autora, název a použité zdroje | Z referátu není zřejmé, kdo je jeho autorem, které zdroje použil a jakému tématu se věnuje |
| Délka | Minimálně jedna a maximálně dvě normostrany A4 (30 řádek – 60 znaků na řádek včetně mezer) | Referát je kratší, nebo delší |
| Členění textu | Text je rozčleněn na několik odstavců | Text je tvořen jedním odstavcem |

# 6 Přílohy školního vzdělávacího programu:

- Příloha č. 1 Průřezová témata
- Příloha č. 2 Tabulace učiva
- Příloha č. 3 Plán evaluace školy
- Příloha č. 4 Školní vzdělávací program ŠD